

Τα νέα του ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ



Το χωριό καλυμμένο από χιόνι, στη σιγαλιά του χειμώνα (Αρχειό Κώστα Αθ. Παυλάκη)

Ενας βαρύς ατελείωτος χειμώνας επέφερος για την πατρίδα μας, ιδιαίτερα δύσκολος για τους λιγοστούς κατοίκους του χωριού μας. Πολλές και έντονες βροχές, αλλά και χιόνια έστησαν το σκηνικό του Δεκέμβρη-Γενάρη-Φλεβάρη-Μάρτη.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ λιγοστοί είχαν απομείνει στο χωριό. Ο καιρός, όμως, ακόμη ήταν σχετικά καλός. Λίγες μέρες πριν φύγει το 2014, 29/12, ο χιονιάς έκανε την επίδρομή του. Χιόνι συνεχόμενο, πυκνό σκέπασε τα πάντα. Έπεσε η θερμοκρασία κατακόρυφα. Αποκλεισμένοι παρέμειναν αρκετές ημέρες, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του Δημάρχου και του Δήμου. Ο δρόμος άνοιξε για λίγες ώρες και ξανάκλεινε μετά.

ΧΑΡΙΝ των μέσων επικοινωνίας (Internet), με τις φωτογραφίες της χιονισμένης Κρεμαστής ταξιδεύαμε και εμείς μέσα από τις οθόνες των υπολογιστών μας. Η θερμοκρασία έπεσε στο μείον 5 με αποτέλεσμα να πα-

γώσει το χιόνι και να είναι δύσκολες οι όποιες μετακινήσεις.

ΚΑΙ, ΟΠΩΣ λέει η παροιμία, "Χιόνι που δεν λιώνει περιμένει τ' άλλο", δεν άργησε να έρθει και η δεύτερη χιονόπτωση. Οι άσχημες καιρικές συνθήκες είχαν σαν αποτέλεσμα να μην γίνει η λειτουργία των Φώτων και η προγραμματισμένη εκδήλωση Κοπή της Πίτας του Συλλόγου ΕΛΑΤΟΣ.

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΑ Κρεμασιώτικα τα παιδιά του Κώστα και της Ευγενίας Παυλάκη απόλαυσαν την εμφάνιση του λευκού επισκέπτη.

Η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ και η διεξαγωγή των Εθνικών Εκλογών στις 25/01/2015 έφερε αρκετούς πατριώτες στο χωριό. Λόγω του ψύχους η ψηφοφορία δεν έγινε στο σχολείο, αλλά στο Δημοτικό Κατάστημα.

Η ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ δεν έλεγε να κοπάσει. Ο πάγος έκαψε τα λιγοστά χόρτα που δειλά είχαν προβάλλει, μετά από τις βροχές του Δεκέμβρη. Αντίθετα, ευνοήθηκε η παραγωγή μανιταριών.

Οι μανιτώδεις συλλέκτες του είδους, Γρηγόρης Πουλάκης, Πάννης Παπαμιχαλόπουλος, Πάννης Ξαστερούλης κάθε μέρα είχαν να επιδείξουν και μεγαλύτερα. Στο χορό μπήκε και ο Τάσος Παρδάλης (Τραχανάς) με σημαντικές συγκομιδές..

ΠΟΛΛΕΣ ΖΗΜΙΕΣ έγιναν στους δρόμους και στα σπίτια (ιοδόςτρωμα, σωλήνες ύδρευσης, σκεπές). Οι άγρυπνοι φύλακές μας όταν εντόπιζαν προβλήματα αμέσως ειδοποιούσαν τους ιδιοκτήτες.

ΣΤΙΣ 05/02 έγινε στην Παιανία Αττικής η κοπή της πίτας του Συλλόγου των Αθηνών ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ. Συγκεντρώθηκαν αρκετοί πατριώτες, συνέφεραν και πέρασαν ευχάριστα.

ΣΤΙΣ 21/02, το τελευταίο Σάββατο των Αποκριών, ο σύλλογος ΕΛΑΤΟΣ έκανε τον ετήσιο χορό του στους Μολάους και, παράλληλα, έκοψε και την Πρωτοχρονιάτικη πίτα του (η εκδήλωση είχε αναβληθεί λόγω των χιονοπτώσεων). Πατριώτες και φίλοι απόλαυσαν τη

συνεύρεση. Ο χορός κράτησε μέχρι τις πρωινές ώρες.

ΤΟ ΧΩΡΙΟ περνάει τις τελευταίες μοναχικές μέρες. Ελπίζουμε ο καιρός να βελτιωθεί και να αρχίσει η έλευση των πατριωτών.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ εφέτος έρχεται πρώιμα και ο βαρύς χειμώνας έχει αφήσει πολλές πληγές στα σπίτια μας. Ας μην πτοηθούμε όμως. Υπάρχουν πλέον όλα τα μέσα για να αντιμετωπιστούν τα όποια προβλήματα. Ας βρεθούμε όλοι εκεί τις άγιες ημέρες, η γλυκειά φωνή του παπα-Γιώργη ας μας οδηγήσει στην Ανάσταση του Κυρίου, στην ανάσταση των ψυχών μας.

ΤΟ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ που πέρασε αποχαιρετήσαμε πολλούς και σπουδαίους πατριώτες.

ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ του Νοέμβρη, έφυγε ένας αγαπητός ιδιαίτερα άνθρωπος μας, ο μπαρμπα-Δημήτρης Τζάκας. Αθόρυβος, σπινθηροβόλο πνεύμα, άριστος οικογενειάρχης, ακούραστος επίτροπος, ήταν μια γλυκειά

και έντονη παρουσία στο χωριό μας. Η απουσία του θα είναι σε όλους μας αισθητή. Θερμά Συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ΣΤΙΣ 30 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ πέθανε ο Κώστας Τσορομώκος. Είχε ασχοληθεί με τα κοινά και διέτελεσε επί χρόνια Πρόεδρος της Κοινότητας Κρεμαστής. Θερμά Συλλυπητήρια στους οικείους του.

ΣΤΙΣ 18/12 ΕΧΑΣΕ τη μάχη με το θάνατο ο πατριώτης μας Παναγιώτης Παυλάκης. Ένθερμος Κρεμασιώτης, δεν μπόρεσε να απολαύσει το όνειρό του, την επιστροφή μόνιμα στο χωριό. Μετά τη συνταξιοδότησή του και πριν αρχίσουν τα προβλήματα υγείας, εγκαταστάθηκε στην Κρεμαστή, σχεδόν μόνιμα. Έφτιαξε τους κήπους του, τα κτήματά του και παράλληλα υπηρετούσε σαν Επίτροπος στην Εκκλησία. Μεταλαμπάδευσε την αγάπη του για το χωριό στα παιδιά του, που ασχολήθηκαν και αυτά ενεργά στο Σύλλογο των Αθηνών. Στην αγαπητή σύζυγό του Παναγιώτα και στα παιδιά του θερμά συλλυπητήρια.

ΣΤΙΣ 25/01 πέθανε στην Αθήνα η πιο μακροβιότερη Κρεμασιώτισσα, η Ελένη Δημ. Δρίβα. Πλήρης ημερών, έφυγε από κοντά μας, περιτριγυρισμένη από τα παιδιά της, τα εγγόνια της και τα δισέγγονά της. Παράδειγμα ισχυρής θέλησης, εργατικότητας, έζησε σχεδόν όλη της τη ζωή (έναν αιώνα) στην Κρεμαστή. Θερμά Συλλυπητήρια στην οικογένειά της.

ΕΝΑ ΛΥΠΗΡΟ γεγονός ήρθε πάλι να ταραξεί το χωριό μας. Ο ξαφνικός θάνατος του Πάννη Παυλάκη έφερε θλίψη σε όλους μας. Τακτικός επισκέπτης και φανατικός Κρεμασιώτης, μόλις έβρισκε ευκαιρία ερχόταν στο χωριό. Το μυαλό μας, η ψυχή μας είναι κοντά στην οικογένειά του και ιδιαίτερα στη μητέρα του, την αγαπητή σε όλους Μαργαρίτα. Τα αγαπημένα του χρώματα τον δέχτηκαν στην αγκαλιά τους στις 16 Μαρτίου. Θερμά Συλλυπητήρια στην οικογένειά του.

ΑΣ ΕΥΧΗΘΟΥΜΕ ο κατάλογος να κλείσει εδώ και να έρθουν καλύτερες ημέρες.

Παναγιώτα
Στρατάκου-Δούνια

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αθηνών **Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ** και η Συντακτική Επιτροπή της εφημερίδας **ΤΑ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ** στέλνουν σε όλους τους αγαπητούς πατριώτες, σε όποιο σημείο της υδρογείου και αν βρίσκονται, την αγάπη τους με πολλές ευχές για **ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ**.

Ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας Κρεμαστής στο Δημοτικό Συμβούλιο κ **Αλέξανδρος Πριφτάκης** εύχεται σε όλους τους απανταχού Κρεμασιώτες να περάσουν ένα όμορφο Πάσχα, η δε γιορτή της Ανάστασης του Θεανθρώπου να οδηγήσει τα βήματά τους ξανά στην αγαπημένη τους Κρεμαστή! **ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ!**

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου Κρεμασιωτών Λακωνίας **Ο ΕΛΑΤΟΣ** εύχεται σε όλους τους πατριώτες να περάσουν ειρηνικά τις άγιες ημέρες του Πάσχα και να ανταλλάξουν το **ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ** με τα αγαπημένα τους πρόσωπα! **ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ!**

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΟΠΗΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ 2015



Εκδήλωση Κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ.

Στις 7 Φεβρουαρίου 2015 πραγματοποιήθηκε στην κοσμική ταβέρνα Η ΦΩΛΙΑ (20ό χλμ. Λεωφ. Λαυρίου, Παιανία) η εκδήλωση Κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου Κρεμασιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ. Αρκετοί από τα μέλη του Συλλόγου

παρέστησαν, απόλαυσαν τη Βασιλόπιτα και το καλό φαγητό, προπαντός την καλή παρέα συμπατριωτών τους. Η βασιλόπιτα ήταν προσφορά του Προέδρου του Συλλόγου Κρεμασιωτών Λακωνίας Ο ΕΛΑΤΟΣ κ Θεόδωρου Παυλάκη, ο οποίος δεν δίστασε να πραγματοποιήσει

για μια ακόμη φορά ένα πολύωρο ταξίδι για να βρεθεί κοντά στους Κρεμασιώτες κατοίκους Αθηνών. Μοιράστηκαν δώρα, παιχνίδια και βιβλία, στα παιδιά, όπως συνηθίζεται από παλιά. Το φλουρί κέρδισε ο Παναγιώτης Δημ. Δρίβας, στον οποίο δωρήθηκε ένα γούρι για το 2015.

Στις 21/02/2015 πραγματοποιήθηκε στο κέντρο ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ στους Μολάους η Εκδήλωση Κοπής της Βασιλόπιτας του Συλλόγου Κρεμασιωτών Ο ΕΛΑΤΟΣ, σε συνδυασμό με το γλέντι της τελευταίας Αποκριάς. Προκάλεσε συγκίνηση το πλήθος των Κρεμασιωτών

και των φίλων τους που παρέστησαν στην εκδήλωση και γλέντησαν μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες. Ο Σύλλογος Κρεμασιωτών Αθηνών Ο ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ εκπροσωπήθηκε από τον Πρόεδρο του ΔΣ, Ιωάννη Παπαμιχαλόπουλο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ Έκδοση του Συλλόγου Κρεμασιωτών "Ο Πατριώτης"

Επιμέλεια σύνταξης: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΔΟΥΝΙΑ

«Πηγή Φωτογραφιών»
Αρχείο Μιχαήλ Δούνια

Γράμματα στέλνονται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις:
giotastratakou@gmail.com
margaritadounia@gmail.com
nickpardal@gmail.com
nikosfix@gmail.com

Κείμενα προς δημοσίευση
στέλνονται στον κ.
ΝΙΚ. ΔΟΥΝΙΑ
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18
ΒΡΙΑΝΣΙΑ, Τ.Κ. 152 35

Τηλέφωνα επικοινωνίας:

Γιάννης Παπαμιχαλόπουλος:
6982549549
Λένα Τραπεζόντα:
6973796145
Νικόλαος Καλκάνης:
6946537400
Αντώνης Ταμβάκος:
6946310310
Χρήστος Γκλιάνης:
6948042385
Αντώνιος Δούνιας:
6976613121
Νίκος Παρδάλης:
6977772848
Μαρία Παπακωνσταντίνου:
6978149601
Στέλλα Παρδάλη:
6942663727
Ελένη Παπαμιχαλόπουλου:
6973513670

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ CDI Α.Ε.

Στ. Τσαλαβούτα 2
Περιστέρι
Τηλ. 210 2533252
www.cdi.gr

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 12 Απριλίου 2014 απεβίωσε στην Ελιά Λακωνίας, όπου και ετάφη, ο Παναγιώτης Δημ. Πριφτάκης σε ηλικία 85 ετών.

Στις 09 Νοεμβρίου 2014 απεβίωσε στο Κυπαρίσσι Λακωνίας, όπου και ετάφη, η Γιαννούλα, χήρα Κωνσταντίνου Κούτσου, το γένος Γεωργίου Τζάκα, σε ηλικία 83 ετών.

Στις 11 Νοεμβρίου 2014 απεβίωσε στον Αγ. Ιωάννη Απιδέας ο τέως Εκκλησιαστικός Σύμβουλος, Δημήτριος Τζάκας του Γεωργίου και της Μαρούλας, σε ηλικία 88 ετών. Η κηδεία του τελέσθηκε στην Κρεμαστή.

Στις 14 Νοεμβρίου 2014 απεβίωσε στη Νέα Σμύρνη Αττικής η Κυριακή Γεωργαντοπούλου, κόρη του Ραφαήλ Μελαχροινού και της Ασπασίας, το γένος Παπα'Ιωάννου, σε ηλικία 91 ετών. Η κηδεία έγινε στο Πυθαγόρειο Σάμου.

Στις 30 Νοεμβρίου 2014 απεβίωσε ο τέως πρόεδρος της Κοινότητας Κρεμαστής Κωνσταντίνος Δημ. Τσορομώκος (Κοκκολάκης) σε ηλικία 72 ετών, ύστερα από πολυετή μάχη με την επάρατο νόσο. Η κηδεία του τελέσθηκε στην Κρεμαστή.

Στις 17 Δεκεμβρίου 2014 απεβίωσε στην Αθήνα ο τέως Εκκλησιαστικός Σύμβουλος Παναγιώτης Ι. Παυλάκης (Σκυλοπνίχτης) σε ηλικία 75 ετών. Η κηδεία του τελέσθηκε στην Κρεμαστή.

Στις 5 Ιανουαρίου 2015 απεβίωσε στην Αθήνα η Ελένη Φωκά, το γένος Χρήστου Μαυρομιχάλη. Η κηδεία της τελέσθηκε στην Καισαριανή. Η Ελένη Φωκά διακρίθηκε με την έντονη δραστηριοποίησή της στον Αγώνα κατά των Ναρκωτικών.

Στις 22 Ιανουαρίου 2015 απεβίωσε και ετάφη στη Γλυκόβρυση Λακωνίας ο Χρήστος Γκιουζέλης (Ζαέρης).

Στις 25 Ιανουαρίου 2015

απεβίωσε στην Αθήνα και ετάφη στην Κρεμαστή η Ελένη, χήρα Δημητρίου Δρίβα, το γένος Παν. Ζώταλη, σε ηλικία 103 ετών. Κατά την στιγμή του θανάτου της ήταν η γηραιότερη Κρεμασιώτισσα.

Στις 15 Μαρτίου 2015 απεβίωσε στον Ασπρόπυργο Αττικής ο Ιωάννης Πουλάκης του Γεωργίου και της Μαργαρίτας σε ηλικία 63 ετών. Η κηδεία του τελέσθηκε στην Κρεμαστή. **Θερμά Συλλυπητήρια στους οικείους των αποβιώσαντων συμπατριωτών.**



Φώτο: Παράθυρο στην άλλη ζωή (Αρχείο Παντελή Ζώταλη)

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο Κώστας και η Ιωάννα Δρίβα απέκτησαν κοριτσάκι. Η Τσαμπίκα Δρίβα και ο σύζυγός της Π. Σταθάκης απέκτησαν αγοράκι.

Η Αναστασία Ξαστερούλη και ο σύζυγός της απέκτησαν κοριτσάκι.

Η Μαρία Πουλάκη, κόρη του Γρηγόρη και της Σοφίας Πουλάκη, και ο σύζυγός της απέκτησαν κοριτσάκι.

Θερμά Συγχαρητήρια στους ευτυχείς γονείς!

ΓΑΜΟΙ

Στις 17/01/2015 τελέσθηκε στον Ι. Ν. Ζωοδόχου Πηγής Μελισσίων Αττικής ο γάμος της Στέλλας Αν. Παρδάλη με τον Παναγιώτη Παλαιοσπύρου.

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία!

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ την πρόσφατη απόφαση του Δήμου Μονεμβασίας να δοθούν ονόματα στις οδούς της πόλεως των Μολάων παρακαλούνται οι συνδρομητές κάτοικοι Μολάων να ενημερώσουν σχετικά με τη μεταβολή της διεύθυνσής τους, ώστε να αποσοβηθούν προβλήματα διανομής των φύλλων.

Η ενημέρωση θα γίνεται στο Νικόλαο Καλκάνη (τηλ 6946537400, nikosfix@gmail.com) και στη Μαρία Παπακωνσταντίνου (6978149601, parakonstmaria@hotmail.com).

ΟΛΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ... ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ

«Σήμερα απο, σήμερα αποχωρίζεται
η μάνα από την κόρη, η μάνα από την κόρη
Γαμπρέ τη νύ, γαμπρέ τη νύφη ν' αγαπάς
Να μην την εμαλώνεις, να μην την εμαλώνεις»

Ο παραδοσιακός γάμος στη Λακωνία ήταν -για κάποιους ακόμη παραμένει- αναμφισβήτητο ένα σημαντικό γεγονός. Όποιο αντρόγυνο επιλέξει τον παραδοσιακό δρόμο φέρνει χαρά στο χωριό, διότι κάθε Κρεμασιώτης που σέβεται τον εαυτό του αγαπά τους γάμους και τα πανηγύρια!

Παρ' όλ' αυτά, οι παραδοσιακοί γάμοι δεν είναι η πρώτη επιλογή των νέων ζευγαριών, προτιμούν πιο λιτές καταστάσεις. Στο χωριό μας, είμαστε τυχεροί διότι πραγματοποιούνται παραδοσιακοί γάμοι πάντα όμως με μια μικρή δόση μοντερνισμού.

Σας παραθέτουμε μερικά από τα έθιμα του γάμου.

Καταρχάς, να τονίσουμε ότι και στα δύο σπίτια, σε αυτό του γαμπρού και της νύφης (αν είναι απο το ίδιο χωριό) ακούγεται παραδοσιακή μουσική και είναι στολισμένα όπως αρμόζει στην περίπτωση με τα λευκά και ροζ τους τούλια.

Η εβδομάδα του γάμου ξεκινά φτιάχνοντας τα παραδοσιακά γλυκά. Η δίπλα είναι το γλυκό που δεν λείπει από τον γάμο, άλλωστε οι γυναίκες του χωριού μας φημίζονται για το άνοιγμα του φύλλου. Γειτόνισσες και συγγενείς μαζεύονται στο σπίτι που θα φτιάχνουν τα γλυκά, όλοι βοηθούν με κέφι και δε σταματούν να τραγουδούν. Τελειώνοντας με τα γλυκά, τα τοποθετούν στα πακέτα, στολίζοντας τα περίτεχνα με κορδέλες για το τραπέζι του γάμου. Ήρθε η ώρα να ξεκουραστούν οι γυναίκες γι' αυτό οι γονείς της νύφης, τους ετοιμάζουν ένα τραπέζι με ψητό κρεάς και γκόγκες.

Δύο μέρες πριν το γάμο!

Η νύφη θα παραλάβει το νυφικό της απο τον γαμπρό. Το σπίτι ετοιμάζεται για το "πιάσιμο των προζυμιών", το "κρεβάτι" και τα "προικιά".

Φίλοι, συγγενείς και γείτονες έχουν φθάσει στο σπίτι της νύ-

φης όπου τους περιμένει ένα στρωμένο τραπέζι με παραδοσιακά εδέσματα. Σειρά έχει το "πιάσιμο των προζυμιών" με το οποίο φτιάχνεται η πολυπόθητη κουλούρα του γαμπρού. Μπροστά η νύφη με τους γονείς και πίσω το χωριό πηγαίνουν με τις τέσσες να πάρουν νερό από τη βρύση του χωριού. Γυρνώντας τραγουδούν σκοπούς του γάμου. Μέχρι να βράσει το νερό για να πιάσουν τα προζύμια η νύφη τους πάει στην κάμαρά της για να δείξει το νυφικό κρεβάτι. Πάνω στο κρεβάτι "θα ρίξουν" παιδιά, όσα παιδιά "ρίξουν" τόσα παιδιά θα κάνει το ζευγάρι, συνήθως πρώτα βάζουν ένα αγόρι. Ο κόσμος θα αφήσει χρήματα πάνω στο κρεβάτι ώστε να είναι καλότυχο το ζευγάρι.

Το νερό έβρασε, τώρα αρχίζει το γλέντι των προζυμιών. Αφού φτιαχτεί το προζύμι, βάζουν κέρματα και όποιος ανύπαντρος καταφέρει και πιάσει το κέρμα με τα δόντια του θα καλοπαντρευτεί. Ο σκοπός φυσικά είναι να γελάσουμε με τα αλευρωμένα πρόσωπα τους. Η κουλούρα φτιάχνεται, στολίζεται και θα κάνει την εμφανισή της στη μέρα του γάμου. Σημειωτέον ότι αν ο γαμπρός θέλει να είναι παρών στο γλέντι αυτό θα πρέπει οι συγγενείς να τον μουτζουρώσουν. Αν δεν θέλει να μουτζουρωθεί κάνει γλέντι σπίτι του.

Να σημειώσουμε ότι το έθιμο με τα "προικιά" είναι αυτό που δεν προτιμούν οι νέοι να αναπαράξουν. Ο σκοπός του εθίμου αυτού είναι να δει ο γαμπρός τι προίκα παίρνει σπίτι του. Όλα τα είδη προικός (λευκά είδη) είναι τοποθετημένα σε μία καλοφτιαγμένη στοίβα και χορεύουν γύρω της. Εξού και οι στίχοι "ωραία είν' η νύφη μας, ωραία τα προικιά της ωραία κι η παρέα της που κάνει την χαρά της".

Έφτασε η μέρα του γάμου, η ώρα να ξυρίσουν το γαμπρό και να στολίσουν τη νύφη.

Το ξύρισμα του γαμπρού και



το στόλισμα της νύφης είναι σωστή ιεροτελεστία. Οι φίλοι του γαμπρού τον περιποιούνται καταλλήλως, το ξυρίζουν, τον κουρεύουν και τον ντύνουν.

Στην νύφη όλες οι φιλενάδες της είναι δίπλα της και φροντίζουν για όλα. Τα τραγούδια του γάμου δεν σταματούν ούτε λεπτό. Ο γαμπρός στέλνει, είτε με τον

αδερφό του είτε με τον κουμπάρο, τα παπούτσια στο σπίτι της νύφης και εκεί αρχίζει το γνωστό αστείο έθιμο. "Δεν μου κάνει το παπούτσι" λέει η νύφη, "θα του βάλω λεφτά για να σου κάνει" λέει ο κουμπάρος, κι έτσι γίνεται μέχρι η νύφη να σταματήσει να βασανίζει τον κουμπάρο. Ο κουμπάρος φεύγει από το σπίτι της νύφης γιατί πρέπει να συνοδεύει το γαμπρό στην εκκλησία. Ήδη ακούγεται η πρώτη φασαρία στο χωριό από τις κόρνες των καλεσμένων που οδεύουν προς την εκκλησία.

Τα έθιμα στο σπίτι της νύφης δεν έχουν τελειώσει ακόμη. Οι γονείς, τα αδέρφια και οι παππούδες πρέπει να ασημώσουν και να σταυρώσουν τη νύφη, συνήθως αυτή η σκηνή είναι και η πιο συγκινητική καθώς τότε συνειδητοποιούν τον αποχωρισμό της νύφης από το σπίτι. Τα βιολιά καταφθάνουν στο σπιτικό της νύφης, η οποία πριν φύγει από το σπίτι της πρέπει να χορέψει με τους στενούς συγγενείς.

Όταν η νύφη νιώσει έτοιμη ξεκινά η πομπή για την εκκλησία. Μπροστά πηγαίνουν τα βιολιά, ακολουθούν η νύφη και όσοι τη συνοδεύουν.

Η νύφη φτάνει στην εκκλησία με βιολιά και τραγούδια, ο αδερφός ή ο πατέρας την παραδίδει στο γαμπρό.

Ένα έθιμο το οποίο έχει δεχθεί αλλαγές από τους νεοτερνισμούς των ζευγαριών είναι αυτό της κουλούρας. Για την οποία, κατά παράδοση, ο γαμπρός πήγαινε μέχρι την είσοδο του σπιτιού της νύφης να την πάρει αλλά δεν έπρεπε να δει τη νύφη. Πλέον αυτό το έθιμο γίνεται όταν τελειώσει η τελετή του γάμου στην πλατεία του χωριού. Η νύφη παίρνει την κουλούρα η οποία είναι κομμένη στα τέσσερα και την πετάει κατά τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα. Όποιος πιάσει κομμάτι θα είναι καλότυχος και πρέπει να την μοιράσει και στους υπόλοιπους συγχωριανούς. Παράλληλα μοιράζονται γλυκίσματα στον κόσμο. Ακολουθεί γλέντι μέχρι τελικής πτώσεως.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΖΑΚΑ

* συγχωρέστε με για τυχόν παραλείψεις. Οι φωτογραφίες δόθηκαν από τις αδελφές Κυριακούλα και Δέσποινα Τζάκα.

ΣΤΑ ΕΠΕΙΓΟΝΤΑ

ΣΤΟ ΧΡΟΝΟ που πέρασε ετερομάτισαν τον βιολογικό τους κύκλο πολλοί συγχωριανοί μας, που έζησαν στο χωριό, το αγάπησαν φανατικά και γνώριζαν την ιστορία και την κουλτούρα του.

Παλαιότερα, μέσω της εφημερίδας μας και του ΔΣ του συλλόγου Αθήνας, είχα επισημάνει την αναγκαιότητα και το επείγον της μάθησης της ιστορίας του χωριού μας και διατήρησης της πολιτισμικής μας κληρονομιάς (ιστορία, κουλτούρα) για τις νεώτερες γενιές Κρεμασιωτών.

Η δραστηριότητα των συλλόγων του χωριού μετά το συνέδριο 1997 διαχέεται κυρίως στις μεταξύ μας συναντήσεις, στις διασκεδάσεις (πίτα, πανηγύρια) και στην εκτέλεση αξιόλογων έργων υποδομών.

Δεν έχει μέχρι σήμερα καταγραφεί τίποτα για τον τόπο μας, οι νεότερες γενιές, που δεν γεννήθηκαν και δεν

έζησαν στο χωριό, δεν θα βρουν πηγές ενημέρωσης και μάθησης της ανάπτυξης και της κουλτούρας του χωριού, με αποτέλεσμα την αποξένωση τους.

Ο τόπος μας θα επιβιώσει διαχρονικά, μόνον όταν οι νέες γενιές αγαπήσουν την ιστορία και την κουλτούρα του. Παραδείγματα τα ζωντανά χωριά της Ηπείρου, της Πίνδου, της Κρήτης.

Σήμερα οι ηλικιωμένοι Κρεμασιώτες των 10ετιών 1910, 1920, 1930, 1940 που γεννήθηκαν και έζησαν πολλά χρόνια στο χωριό, αποτελούν σοβαρές ιστορικές πηγές, και με τις αφηγήσεις τους μπορούμε να καταγράψουμε την ιστορία και τον πολιτισμό του χωριού μας.

Θεωρώ ότι πρέπει να στοχευθούν από τους Συλλόγους του χωριού ως επείγοντα, τα παρακάτω θέματα και να οργανωθούν ανάλογες δραστηριότητες

με συμμετοχή νέων και ηλικιωμένων Κρεμασιωτών: α. Καταγραφή της ιστορίας του χωριού (Λεύκωμα σπιτιών)

β. Συγκέντρωση – Παραγωγή φωτογραφικού υλικού (τοπία, κοινοτικά κτίρια – εκκλησίες)

γ. Ημερίδες το καλοκαίρι για ενημέρωση των νέων παιδιών (Αφηγήσεις παλιών για το χωριό)

δ. Αντάμωμα στο χωριό των απανταχού της γης Κρεμασιωτών

ε. Ανακαίνιση Σχολείου

• Η επίλυση των παραπάνω επείγοντων θεμάτων, σε εύλογο χρονικό ορίζοντα, και σταδιακά θα, ενισχύσει διαχρονικά την αγάπη των Κρεμασιωτών στον τόπο τους, θα βαθύνει τις ρίζες της και θα κρατήσει ζωντανή την ελπίδα διατήρησης του χωριού μας.

N.A.Δ

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ο ΑΠΡΙΛΗΣ συνήθως είναι ο μήνας του Πάσχα.

Η Μεγάλη Εβδομάδα από τα παλαιά χρόνια, ήταν ιδιαίτερα κατασκευτική για το χωριό. Στις αγρυπνίες όπως τις αποκαλούσαν οι Κρεμαστίωτες υπήρχε μεγάλη συμμετοχή του κόσμου παι-»* διά και γέροι ερχόντουσαν στην εκκλησία. Από την Κυριακή των Βαΐων μέχρι την Μ. Πέμπτη οι ακολουθίες γίνονται στον Ναό της Παναγίας. Ο στολισμός του Επιταφίου γίνεται στο ναό του Αγίου Κων/νου κατά τη θρησκευτική παράδοση, είναι διαφορετικά τα σημεία της Σταύρωσης του Χριστού και της Ταφής.

Ο Επιτάφιος στολίζεται από τις γυναίκες του χωριού μ' αγριολούλουδα κυρίως κυκλάμινα (λαγουδάκια) που τα παιδιά του χωριού μάζευαν ακόμη και στα πιο απάτητα σημεία. Όλο το πρωινό αντηχούσε ο ελαφρός ήχος της καμπάνας του Αγίου Κωνσταντίνου. Οι γειτόνισες του Αϊ Κων/νου Η θεία Πηνελόπη-η θεία Ελένη-η Καλομοίρα έφτιαχναν πιπίριτσες ψημένες στο σίδερο πάνω στη θράκα της φωτιάς μαζί μ' ελιές χωρίς λάδι, στρώνεται λιτό τραπέζι έξω από την εκκλησία, όταν πλέον έχει τελειώσει ο στολισμός του Επιταφίου.

Η αποκαθάρωση γίνεται στο ναό της Παναγίας από εκεί μεταφέρεται το σώμα του Χριστού και ο Σταυρός, εν πομπή όλου του χωριού στον Άγιο Κων/νο, ενώ συγχρόνως κτυπούν οι καμπάνες απ' τις δύο εκκλησίες. Στον Άγιο Κων/νο γίνεται η ακολουθία του επιταφίου και από χορωδίες ψάλλονται τα εγκώμια. Η περιφορά του Επιταφίου γίνεται στο κέντρο συνήθως του χωριού ενώ ο επιτάφιος έρχεται στο ναό της Παναγίας, απ' όπου γίνεται και η απόλυση. Το Μ. Σάββατο λειτουργία γίνεται στην Παναγία και Η Ανάστασή από το ναό της Παναγίας σχεδόν πάντοτε εντός του ναού. Την Κυριακή του Πάσχα η ακολουθία της αγάπης γίνεται στο ναό του Αγίου Κων/νου. Η Αγάπη ή Διπλανόστας είχε και έχει μεγαλοπρέπεια για το χωριό.

Στην Αγάπη πήγαιναν όλοι οι χωριανοί, «πλην των πενθούτων» αφού τα μικρά παιδιά δεν ζυπνούσαν το βράδυ της Ανάστασης. Ο ναός του Αγίου Κων/νου γέμιζε μέσα κι έξω από χαρούμενα πρόσωπα. Πριν την απόλυση ο Ιερέας έβγαине στο προαύλιο της εκκλησίας όταν άρχισε να διαβάζει τον λόγο του Ιωάννη Χρυσόστομου «Ει τις ευσεβής και Φιλόθεος »

επικρατούσε μεγάλη σιγή, που διακόπτετο στην λέξη επικράνθη ο Αδης... που τα χείλη κάποιων πατριωτών, με πρώτα του μπάρμπα Λέου του Λεγάκη επιβεβαίωναν το Επικράνθη με ιδιαίτερη έμφαση. Όλοι περνούσαν ακολουθώντας προ του ιερέα ασπασζόμενοι το Ευαγγέλιο και την εικόνα της Αναστάσεως ανταλλά- σοντας με το παπά το «Χριστός Ανέστη».

Τα παλαιότερα χρόνια, οι δρόμοι από την βρύση και τη πλατεία ως τον Αϊ Κωνσταντίνο γέμιζαν από καθαρισμένα κόκκινα αυγά, έθιμο που αργοσβήνει χρόνο με το χρόνο. Μέχρι το 1970 μετά την αγάπη γινόταν χορός στην αυλή του Νουσίου (Παναγιώτη Δρίβα) που κρατούσε μέχρι να σουρουπώσει για τα καλά.



Η αποκαθάρωση.
Δεκαετίας 70.

23 ΑΠΡΙΛΗ είναι η γιορτή του Αϊ Γιώργη

Η λειτουργία γίνεται στο εξωκκλήσι του Αϊ Γιώργη ναού που εγκαινιάστηκε το 1958 αλλά υπήρχε στην ίδια περίπτωση από τα πρώτα χρόνια που κτίστηκε το χωριό (1465-1470). Πολλές φορές μετά την απόλυση απ' τη λειτουργία το εκκλησίασμα μεταφέρεται στη βρυσούλα του Αϊ Γιώργη που αρκετές φορές έγιναν γνήσια δημοτικά πανηγύρια.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΜΑΙΟΥ

Ο ΜΑΗΣ είναι μήνας εορτών για τη Κρεμαστή. 2 ΜΑΪΟΥ Εορτή Ανακομιδής Λειψάνων Μ. Αθανασίου.

Τα πρόσφατα σχετικά χρόνια επανακτίστηκε η εκκλησία του Αϊ Θανάση στη Στερνίτσα, όπου και 10· εκεί γίνεται η λειτουργία δυστυχώς πολλές φορές η συμμετοχή κόσμου είναι μικρή, ενώ είναι μια γιορτή της Ανοιξης σ' ένα ιδιαίτερα γραφικό τόπο του χωριού μας.

8 ΜΑΪΟΥ Ιωάννου Θεολόγου.

Εορτή απ' τις πιο ιστορικές του χωριού μας. Η εκκλησία του Αϊ Γιάννη στο Λαμποκάμπι γνώρισε μεγάλες δόξες για πολλά χρόνια. Ήταν το μεγάλο όνειρο για τα παιδιά να τα πάρουν σ' αυτό το

πανηγύρι, απέχει δυο και πλέον ώρες (με το ζώο) απ' το χωριό.

Γιορτή της Ανοιξης γιορτή των κτηνοτρόφων του Λαμποκάμπιου, συγκέντρωνε πολύ κόσμο και απ' τα γύρω χωριά Φρέγκρα-Ρηχιά-Γέρακα. Πολλές φορές συνλειτούργουσαν οι ιερείς Κρεμαστής και Φρέγκρας, πάντα σχεδόν συνέψαλλαν οι ψάλτες των γύρω χωριών.

Κατά σόγια στρωνόντουσαν τραπέζια πάνω στη χλόη άφθονα φαγητά και προσφορές από τους κοντινούς τσοπάνηδες. Του Αϊ Γιαννιού στέρευαν πολλά βαρέλια απ' τα κατώγια των χωριανών μας. Γριν την σύνδεση μ' αυτοκίνητα η πομπή της επιστροφής των χωριανών μας, με τα στολισμένα απ' τις πατανίες της καβάλλας ήταν μια μοναδική εικόνα, που δυστυχώς δεν θα επαναληφθεί ποτε.

21 ΜΑΪΟΥ Εορτή Κων/νου και Ελένης.

Η Δεύτερη μεγάλη γιορτή της Κρεμαστής. Η παλαιά εκκλησία του χωριού μας (από 1826) κατακλυζόταν κυριολεκτικά από κόσμο την ημέρα της εορτής. Αυτό το καιρό είχαν επιστρέψει όλοι οι κτηνοτρόφοι, δεν είχαν αρχίσει ακόμα οι θερισμοί χωραφιών έτσι μπορούσαν να βρεθούν στο χωριό. Το Σχολείο παρέμενε κλειστό γι' αυτή την ημέρα. Οι πάνω γειτονίες (Σκάλα-Ρέμμα) αισθα-

νόντουσαν τον Αϊ Κων/νο προσάτη τους, έτσι η συμμετοχή τους ήταν ιδιαίτερα έντονη. Μέχρι το 1970 τ' απόγευμα επακολουθούσε χορός στην αυλή του Νουσίου, ιδιαίτερα αυτή την ημέρα κυριαρχούσε το κλαρίνο του γερο Σπόρτη που τον συνόδευαν τα λαούτα του μπάρμπα Χρήστου και του Παντελή τα βιολιά του Νιοφώτη του Ντελέγκα ακόμα και των ερασιτεχνών Καραβάνα και Σπορτάκου.

Σήμερα παραμένει μόνο η θρησκευτική πλευρά της εορτής.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΙΟΥΝΙΟΥ

2 ΙΟΥΝΙΟΥ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ: Λειτουργίες για τους αποθαμένους

4 ΙΟΥΝΙΟΥ Αγίου Πνεύματος: λειτουργείται ο Άγιος Κων/νος συλλέγεται το χαμομήλι της χρονιάς από όσους δεν αρκούσε η ημέρα της Αναλήψεως.

30 ΙΟΥΝΙΟΥ Αγίων Αποστόλων: Η λειτουργία γίνεται στον Άγιο Κων/νο όπου υπάρχει η εικόνα των Αγίων Αποστόλων.

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ ΙΟΥΛΙΟΥ

7 ΙΟΥΛΙΟΥ Αγίας Κυριακής.

Τα πρόσφατα χρόνια κτίστηκε από την οικογένεια Θ. Ξαστερούλη μικρός ναΐσκος στη περιοχή Μαρί της Κρεμαστής (εννοούμε τα Κρεμασιώτικα αμπέλια στην περιοχή Μάριου) αφιερωμένος στην Αγία Κυριακή. Περίπου στην ίδια θέση υπήρχε πριν 150 χρόνια ναός της Αγίας Κυριακής. Το εκκλησάκι είναι πολύ γραφικό πλάι στο δρόμο Κρεμαστής Μάριου μάλιστα έχει μεταφερθεί νερό απ' το Κεφαλόβρυσο. Η λειτουργία γίνεται συνήθως με δυο ιερείς της Κρεμαστής και του Μάριου και την παρακολουθούν Κρεμασιώτες και Μαρινιώτες.

Μετά την απόλυση επακολουθεί τραπέζι που γίνεται με προσφορά των δωρητών του ναού.

20 ΙΟΥΛΙΟΥ Προφήτου Ηλία.

Από το έτος 1968 που με δωρεά της Μαριγώς Παταμι- χαλοπούλου-Μαθαίου κτίστηκε το γραφικό εξωκκλήσι του Προφήτη Ηλία στο εορτολόγιο της Κρεμαστής συμπεριλαμβάνεται η εορτή του Προφήτη Ηλία. Ο παλαιός Αϊ Αιάς κτίστηκε αλλά δεν εγκαινιάστηκε και δυστυχώς αργότερα κατέρρευσε αφήνοντας μόνο την ονομασία στο βουνό που είχε κτιστεί. Σήμερα επειδή είναι γιορτή του καλοκαιριού του Αϊ Λια συγκεντρώνεται πολύ κόσμος.

Είναι μοναδική η θέση που κτίστηκε η εκκλησία μάλιστα με τη φωτισμένη διαδρομή δίκαια χαρακτηρίζεται ως το πλέον όμορφο σημείο του χωριού μας, την παραμονή γίνεται εσπερινός με αρκετή συμμετοχή προσκυνητών, ενώ ανήμερα εκκλησιάζονται όλοι σχεδόν οι πατριώτες σε διαμένουν στα γύρω χωριά. Η εορτή του προφήτη Ηλία έχει συνδυαστεί με διήμερο πανηγύρι στο χωριό, που αρκετές φορές συγκεντρώνει πολύ κόσμο της περιοχής.

27 ΙΟΥΛΙΟΥ Αγίου Παντελεήμονος.

Η εικόνα του Αγίου Παντελεήμονος ευρίσκεται στο ναό του Αγίου Νικολάου εκεί γίνεται η λειτουργία του Αγίου Παντελεήμονα.



Μ. Παρασκευή 1996.
Στόλισμα του επιταφίου,
και κοινό γεύμα κατ' έθιμο.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΖΑΡΑΚΙΤΩΝ ΜΕΡΑΚΛΗΔΩΝ

ΑΠ' ΟΤΑΝ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ, πέρασα όλα μου τα καλοκαίρια στην Κρεμαστή με συχνές ωστόσο επισκέψεις στα Πιστάματα και τα υπόλοιπα χωριά του Ζάρακα. Απ' όταν γεννήθηκα άκουγα μελωδίες παλιές ξεχασμένες και τραγούδια που λέγανε οι προγιαγιάδες μου. Μεγάλωσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον το οποίο έτρεφε και τρέφει μεγάλη αγάπη για τα χωριά μας. Την αγάπη αυτή την πέρασαν και σε εμένα από όταν ήμουν μικρο παιδί. Ζυμώθηκα με τους ανθρώπους μας. Έγινα κι εγώ Ζαρακίτης!

Όλα αυτά τα παραπάνω με ώθησαν στο να ασχοληθώ συστηματικά με την καταγραφή της μουσικοχορευτικής παράδοσης του Ζάρακα. Δεν υπήρχε σκοπός. Απλά ένιωθα την ανάγκη να σώσω ό,τι είχε απομείνει. Η παλιά γενιά ήδη είχε αρχίσει να φεύγει αφήνοντας ένα δυσαναπλήρωτο κενό πίσω. Έφευγαν όλοι αυτοί από τους οποίους πρωτάκουσα τις ιστορίες, τα παραμύθια, τα τραγούδια κι αυτό μου δημιούργησε θλίψη ότι δεν θα ξανάκουγα ποτέ όλα αυτά τα πράγματα. Θα έμεναν στο

μαυλό μου μόνο ως θολή ανάμνηση. Έτσι στα 15 μου αγόρασα ένα μαγνητοφονάκι και πήγα πρώτα στο συγγενικό μου περιβάλλον. Γιαγιάδες και θείαδες πιάνανε το τραγούδι κι εγώ απλά πατούσα το REC. Μετά πήγα στους γείτονες και τους γνωστούς που τραγουδούσαν παλιά στα γλέντια. Έπειτα, πήγα σε όσους μπορούσαν να τραγουδήσουν μες στο χωριό και μετά το χωριό τραβήξα και για τα υπόλοιπα ζαρακιχώρια.

Βρήκα ανθρώπους μερακλήδες που μου άνοιξαν διάπλατα την πόρτα τους και με βάλανε στο στήπι τους. Άνθρωποι που με περίμεναν, όχι έμενα προσωπικά αλλά τον κάθε «Νίκο» που θα τους χτυπούσε την πόρτα, που θα τους ζυπνούσε μνήμες από το παρελθόν, αναμνήσεις από τα παλιά γλέντια στα στήπια, στα μαγαζιά, στα χοροστάσια και τις πλατείες.

Είδα ανθρώπους τη μια χαρούμενους να τραγουδάνε, να βαράνε παλαμάκια, να χορεύουν πάνω στην καρέκλα και την επόμενη ακριβώς στιγμή οι ίδιοι άνθρωποι να συγκινούνται, να βουρκώ-

νουν και να δακρύζουν. Από νοσταλγία, από αναμνήσεις; Τι να θυμηθήκανε; Παλιούς έρωτες; Τα νιάτα που δεν ξαναγυρνάνε;

Στιγμές που δεν επαναλαμβάνονται; Αγαπημένα πρόσωπα που δεν ζουν πια; Αδέρφια και παιδιά που βρίσκονται στην μαγκούφα την ξενιτιά; Όπως και να 'χει, ο καθένας κουβαλούσε τη δική του πραγματικότητα, το δικό του μπαούλο με τις παλιές θύμησης. Σε όλων όμως το βλέμμα είδα μια κοινή σκέψη. Τι θα απογίνουν όλα αυτά τα τραγούδια, όλα αυτά που ζήσανε όταν ήταν νέοι;;; Αραγε θα βουρκώσει και κανάς άλλος μετά από χρόνια γι' αυτούς που βουρκώνουν τώρα; Ή μήπως... ξεχαστούν;!

Επειδή, λοιπόν, αυτούς τους ανθρώπους και αυτό τον τόπο που λέγεται Ζάρακας τα αγάπησα, θεώρησα χρέος μου να κάνω τα αδύνατα δυνατά για να βγει στην επιφάνεια όλη αυτή η μουσική κληρονομιά.

Έτσι αποφάσισα να προχωρήσω στην έκδοση ενός διπλού δίσκου, με τη συνοδεία ενθέτου, που θα περιλαμβάνει

παλιά ζαρακίτικα τραγούδια.

Επέλεξα λοιπόν γύρω στα 40 τραγούδια από όλα σχεδόν τα χωριά του Ζάρακα. Στις ηχογραφήσεις θα συμμετέχουν γυναίκες Ζαρακίτισσες που κατέγραψα κατά τη διάρκεια της 8χρονης έρευνας και προθυμοποιήθηκαν να τραγουδήσουν σε στούντιο. Θα τις συνοδεύουν στα μουσικά όργανα καταξιωμένοι μουσικοί με ιδιαίτερη ευαισθησία στην διατήρηση της μουσικής κληρονομιάς της Πελοποννήσου.

Επειδή τέλος, όλα γίνονται για κάποιο σκοπό, είχα την τύχη να βρεθεί στο δρόμο μου ένας εξαιρετικός και ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένος άνθρωπος, ο κος Κώστας Παυλόπουλος. Ένας από τους σημαντικότερους μουσικούς και ερευνητές της μουσικής παράδοσης της Πελοποννήσου. Έχει εκδόσει δύο πολύ σημαντικά μουσικά έργα, το «ΕΡΩΤΙΚΗ ΑΡΚΑΔΙΑ-ΑΓΡΑΦΟΙ ΝΟΜΟΙ» με ερωτικά τραγούδια της Αρκαδίας και το «Ο ΜΩΡΙΑΣ ΤΟΥ '21» με τραγούδια από την Ελληνική Επανάσταση στην Πελοπόννησο, με τη χορηγία του καπετάν-Βασίλη Κωσταντακόπου-

λου (COSTA NAVARINO). Αγάπησε από την πρώτη στιγμή τα σπάνια και ιδιαίτερα τραγούδια μας και είχε την ευαισθησία να αναλάβει την μουσική επιμέλεια του δίσκου. Επίσης ο γιος του Γιάννης Παυλόπουλος, ο οποίος θα μας χαρίσει το εξαιρετικό ταλέντο του στο βιολί, έχει εμφανιστεί σε συναυλίες και παραστάσεις αφιερωμένες στην ελληνική παραδοσιακή μουσική σε μέρη όπως το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και το Ηρωδείο και έχει εκπροσωπήσει ως μουσικός την χώρα μας σε πάρα πολλές χώρες του εξωτερικού.

Τέλος, θέλω να ευχαριστήσω μέσα από την καρδιά μου κάποιους πατριώτες οι οποίοι με εμπιστευτήκαν και στήριξαν οικονομικά αυτό το εγχείρημα. Η οικονομική αυτή βάση επιτρέπει την περάτωση ενός πολύ σημαντικού σκέλους της έκδοσης. Εύχομαι μέσα από την καρδιά μου μέχρι το καλοκαίρι να έχει ολοκληρωθεί το CD και να βρίσκεται στα χέρια των Ζαρακίτων για να ταξιδέψουμε όλοι μαζί στις στράτες των αναμνήσεών μας...

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΡΙΑΜΗΣ

Ο «ΤΕΧΝΙΤΗΣ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ» ΚΑΙ Η ΚΡΕΜΑΣΤΗ

«Συνέντευξη με τη συγγραφέα Μάγια - Γεωργαντοπούλου-Φιλιππίδη»

Στην Αγορά, στον αυλόγυρο της ταβέρνας Κώστα Παυλάκη βρίσκεται η πιο καινούρια Βρύση της Κρεμαστής. Είναι μια όμορφη κρήνη από πελεκητή πέτρα η οποία δωρήθηκε στο χωριό εις μνήμην του Ραφαήλ Μελαχροινού και της συζύγου του, Ασπασίας Παπαϊωάννου. Λησμονημένα ονόματα που κρύβουν μια όμορφη ιστορία που ξεκινά από την Κρεμαστή και την Ύδρα και φτάνει στη Σάμο, μπολιασμένη με όλην την Νεοελληνική Ιστορία του 20ού αιώνα. Την ιστορία αυτή μεταλλαγμένη σε μυθιστόρημα διηγείται η εγγονή του Ραφαήλ και της Ασπασίας Μάγια Γεωργαντοπούλου-Φιλιππίδη στο βιβλίο της «Ο Τεχνίτης της Θάλασσας» (Εκδόσεις Σκόκλη-Κουλεδάκη). Λόγω της Κρεμαστιώτικης Ρίζας της, δέχτηκε να απαντήσει στις ερωτήσεις μας:

Μιλήστε μας για τα κίνητρα της συγγραφής του βιβλίου σας.

Το κυριότερο κίνητρο είναι ότι μητέρα μου, η Κυριακή Γεωργαντοπούλου, ήταν η μικρότερη από τα 10 συνολικά παιδιά του Ραφαήλ και της Ασπασίας Μελαχροινού. Η μητέρα μου αγαπούσε πολύ τους γονείς της και τον τόπο που γεννήθηκε. Με μεγάλωσε με άπειρες διηγήσεις για την οικογένειά της. Όλες αυτές οι διάσπαρτες ιστορίες πήραν τη μορφή της διήγησης συνδυάστηκαν με στοιχεία που συγκέντρωσα μέσω συνεντεύξεων από κατοίκους της Σάμου που γνώριζαν τους παππούδες μου, γείτονες και εργάτες του ναυπηγείου του παππού μου. Ώς ώθησα στη συγγραφή λειτούργησε και η εύρεση του Καθολικού, ενός βιβλίου εσόδων -εξόδων, που τηρούσε ο παππούς μου. Νιώθω ότι με τη συγγραφή του μυθιστορήματός μου σαν να γνωρίστηκα με τους παππούδες μου που είχαν φύγει από τη ζωή πριν γεννηθώ εγώ. Αυτή είναι και η γνώμη αναγνωστών, (των λιγοστών εν ζωή σήμερα), που τους γνώριζαν και υπήρξαν οικογενειακοί φίλοι τους.

Στο βιβλίο σας ο παππούς Ραφαήλ Μελαχροινός είναι ο κεντρικός ήρωας. Η γιαγιά Ασπασία βρίσκεται σε ένα πιο δευτερεύον επίπεδο. Μήπως την αδικείται λίγο; Ποια ήταν η πραγματική Ασπασία;

Σίγουρα, ο Ραφαήλ είναι ο κεντρικός ήρωας και η Ασπασία έχει έναν πιο μικρό ρόλο, συνάμα, όμως, πολύ σημαντικό. Στις οικογένειες εκείνης της εποχής, η γυναίκα ήταν η μητέρα και η σύζυγος που στήριζε τον άντρα της στις αποφάσεις του και μεριμνούσε για την άσπωση λειτουργία του νοικοκυριού. Ο σύζυγος όφειλε να την συμβουλευτεί και να την ενημερώνει για τις κινήσεις του, όπως αρκετές φορές κάνει ο παππούς μου στο βιβλίο. Πέραν τούτου, υπήρξε στήριγμα και έμπνευσή για κείνον, γι' αυτό και έδωσε το όνομά της το πιο όμορφο πλοίο του. Συνεπώς, δεν αισθάνομαι ότι αδικώ την Ασπασία. Αν το βιβλίο διαβαστεί με προσοχή θα ανακαλύψετε μια δυναμική γυναίκα εντός των κοινωνικών συμβάσεων της εποχής. Δεν νομίζω ότι η πραγματική Ασπασία διαφέρει από τη γυναίκα που περιγράψω.

Ποιες ήταν οι σχέσεις της Ασπασίας με την πατρική της οικογένεια και την Κρεμαστή;

Αγαπούσε τα μέλη της πατρικής της οικογένειας,



Η οικογένεια Ραφαήλ και Ασπασίας Μελαχροινού (Αρχειό Μάγιας Γεωργαντοπούλου-Φιλιππίδη).



Έχετε επισκεφθεί την Κρεμαστή; Ποιες ήταν οι εντυπώσεις σας; Γνωρίζετε για την κρήνη προς τιμήν των παππούδων σας;

Επισκέφθηκα την Κρεμαστή σε μικρή ηλικία. Θυμάμαι που φιλοξενηθήκαμε στο σπίτι του παπα-Κώστα, το οποίο αργότερα δωρήθηκε στην εκκλησία. Πανέμορφο χωριό, καταπράσινο, και με πολύ δραστήριους και προοδευτικούς κατοίκους. Θα ήθελα να ξανακοιμηθώ κάποτε κάτω από την καμάρα του σπιτιού και να θυμηθώ την πρώτη μου επίσκεψη. Αν και σήμερα ανήκει στην εκκλησία, ελπίζω οι απόγονοι του δωρητή π. Ελευθέριου να μπορούν να φιλοξενοούνται στο σπίτι αυτό μια φορά το χρόνο, όταν επισκέπτονται το χωριό τους. Αυτή είναι η επιθυμία μας. Όσο για την κρήνη, στην οποία αναφέρεστε κατασκευάστηκε κατόπιν ενεργειών της θείας μου της Όλγας, που ήθελε να υπάρχει ένα χνάρι της μητέρας της στη γενέτειρά της.

Μια πρόχειρη απαρίθμηση των απογόνων των παππούδων σας;

Οι παππούδες μου απέκτησαν δέκα παιδιά, 5 αγόρια, το Δημήτρη, το Λευτέρη, το Φραντζή, τον Κώστα και το Γιώργο, και 5 θυγατέρες, τη Χρυσή, τη Μαρίκα, την Όλγα, την Ελένη και την Κυριακή. Πλέον, ζει μόνο η θεία μου η Ελένη. Ακολουθεί η επόμενη γενιά με 21 περίπου εγγόνια και μετά αρκετά δισέγγονα.

Πέραν της γιαγιάς σας, η Σάμος άρσεε πολύ και σε έναν άλλο γνωστό Λάκωνα, τον ποιητή Γιάννη Ρίτσο, που είχε παντρευτεί Σαμιώτισσα και διατηρούσε παραθεριστική κατοικία στο νησί. Τι έχετε να πείτε για τις σχέσεις μεταξύ των δύο τόπων;

Δεν είχα ποτέ σκεφθεί το θέμα που τίθεται με την ερώτησή σας, αλλά έχετε δίκιο. Πρόκειται για δυο πανέμορφους τόπους με ένδοξο ηρωικό παρελθόν, που γέννησαν ηρωικές μορφές και διακρίθηκαν στους ηρωικούς αγώνες. Γι' αυτό, άλλωστε, η γιαγιά μου αγάπησε τόσο το νέο τόπο κατοικίας της και ενσωματώθηκε σύντομα στην τοπική κοινωνία.

Θα ήθελα να σχολιάσετε λίγο τον πατριωτισμό του παππού σας, που περιγράφετε εναργώς στο βιβλίο σας συναρτήσει αφ' ενός της Εθνικής Εορτής της 25ης Μαρτίου και αφ' ετέρου της οικονομικής κρίσης. Ποια είναι η πηγή έμπνευσής του, το πνευματικό και ιδεολογικό κλίμα της εποχής, η υδραϊκή επαναστατική κληρονομιά, ο χαρακτήρας του;

Ο παππούς μου διαπνεόταν από έντονο πατριωτικό αίσθημα. Κάθε μέρα ύψωνε στο σπίτι τη γαλανόλευκη, πριν ακόμη την ένωση της Αυτόνομης Ηγεμονίας της Σάμου με την Ελλάδα το 1912, με μικρό διάλλειμα την περίοδο της Γερμανοϊταλικής κατοχής. Όταν το αγαπημένο του πλοίο επιτάχθηκε από τους Γερμανούς, ζήτησε από το πλήρωμα να προβούν σε ανταρσία και να παραδώσουν το πλοίο στις κοντινότερες συμμαχικές δυνάμεις, τις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου στην Κύπρο. Η πηγή έμπνευσης του πατριωτισμού του ήταν όλες οι απίτες που αναφέρετε και επίσης ότι ήταν μακρινός συγγενής του αγωνιστή Εμμανουήλ Μελαχροινού, Υδραίου αγωνιστή, που συμμετείχε με τα πλοία του στη Ναυμαχία του Γέροντα το 1827. Το τρίπτυχο Πατρίς-Θρησκεία-Οικογένεια ήταν η πυξίδα της ζωής του παππού μου και των ανθρώπων της γενιάς του. Σήμερα, με την παγκοσμιοποίηση το όραμα έχει χαθεί!

• Όσον αφορά την οικονομική κρίση, και μέσα στην Κρίση υπάρχουν ευκαιρίες! Ο παππούς μου ανήκε στους ανθρώπους που εφορμούσαν μπροστά, θα άνοιγε μόνος του το δρόμο του χωρίς ηττοπάθεια και με θετική ενέργεια. Ο παππούς μου, όπως έλεγε, είχε το αγώι της δουλειάς μέσα του. Κάθε βράδυ έγραφε σε ένα μπλοκάκι τις δουλειές της επόμενης ημέρας, χωρίς άγχος, αλλά με εσωτερική γαλήνη που την τροφοδοτούσε η γιαγιά μου η Ασπασία, χωρίς την Ασπασία δεν θα πετύχαινε να γίνει ο μεγαλύτερος Έλληνας ναυπηγός!

Τέλος, όπως γράφω και στο βιβλίο, ο Ραφαήλ ήταν και πολύ καλός εργοδότης. Για να αντιμετωπίσει την κρίση δεν θα έπαιρνε μέτρα που θα μετατόπιζαν τη ζημία στην πλάτη των υπαλλήλων, όπως κάνουν πολλοί επιχειρηματίες σήμερα και θα συμπαραστεκόταν σε όσους είχαν περισσότερα προβλήματα.

Θέλουμε να στείλετε ένα μήνυμα προς τους αναγνώστες της εφημερίδας.

Χαίρομαι που μέσω της εφημερίδας ΤΑ ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ συναντώ πρόσωπα, με τα οποία συνδέομαι μέσω της Κρεμαστής. Πέραν των ευχών μου για καλό Πάσχα, θέλω να ζητήσω από τους αναγνώστες να συνεχίζουν να διατηρούν τη σχέση που έχουν με το χωριό τους, το χωριό μας, την Κρεμαστή. Οι ιδιαίτερες πατριδες αποτελούν πηγή έμπνευσης και είναι ένα αντίδοτο στην εποχή της απρόσωπης επικοινωνίας.

Κα Γεωργαντοπούλου, σας ευχαριστώ πολύ για το χρόνο σας.

Το βιβλίο της Μαίας Γεωργαντοπούλου-Φιλιππίδη «Ο τεχνίτης της Θάλασσας» διατίθεται από τις Εκδόσεις Σκόκλη-Κουλεδάκη.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

700 ΜΕΤΡΑ με ένα χιλιόμετρο σχεδόν από τον κεντρικό δρόμο Αγίου Δημητρίου - Κρεμαστής βρίσκεται το εκκλησάκι του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στην περιοχή Λαμποκάμπι. Υπάρχει μια ιστορία για αυτό το εκκλησάκι την οποία ξέρουν αρκετοί από τους Κρεμασιώτες. Η ιστορία αναφέρει ότι: κατά τη διάρκεια της νύχτας εμφανίζεται ένα περίεργο φως μέσα στην εκκλησία (σαν κάποιος να κρατάει ένα φαναράκι), στη συνέχεια βγαίνει έξω στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας και κάνει τον κύκλο. Κατευθύνεται προς τον δρόμο που βρίσκεται παράλληλα με αυτόν της εκκλησίας και γυρνάει πίσω μπαίνοντας και πάλι μέσα στο εκκλησάκι. Αυτό το φαινόμενο όπως μπορούμε να πούμε το είχαν δει αρκετοί βοσκοί που είχαν τα γιδοπρόβατα τους κοντά στην περιοχή της εκκλησίας. Εμφανίζεται όπως λένε οι ντόπιοι μετά τα πρωτοβρόχια τον Σεπτέμβριο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΖΕΡΒΟΥ

Η ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ

ΑΓΑΠΗΤΟΙ ΜΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ,

Γυρίζω τη σκέψη μου πίσω και ονειροπολώ, πριν από 50,60,70 χρόνια που ήμασταν μικρά παιδιά, που το σχολείο μας, ήταν γεμάτο από μαθητές, που το μικρό και αγαπημένο μας χωριό γέμιζε από χαρούμενες φωνές και γέλια. Χρόνια φτωχά, αλλά γεμάτα ξενοιασιά και αγάπη. Δεν είχαμε υλικά αγαθά και τις ανέσεις που έχουμε σήμερα, όμως υπήρχε ευτυχία σ' όλους τους χωριανούς μας. Δεν άργησε που άνοιξε η μετανάστευση, άλλοι μετανάστεψαν στο εξωτερικό και άλλοι στο εσωτερικό και σε όλα τα μέρη της γης. Τα χρόνια έπερασαν τόσο γρήγορα, τα μικρά παιδιά εμεγαλώσαμε, παντρευθήκαμε αποκτήσαμε οικογένειες και εγγόνια. Τώρα τι γίνεται; Ήρθαμε στην Τρίτη ηλικία αρχίζουμε να σκεφτόμαστε την υπόλοιπη ζωή μας. Μας περιμένει το γεροκομείο ή κάποιος παιδί μας θα ήθελε να μας φροντίσει; Είναι μεγάλο το ερωτηματικό. Θα θέλαμε πολλοί από εμάς να περάσουμε τα υπόλοιπα χρόνια στο νοσταλγισμένο μας χωριουδάκι, την αγαπητή Κρεμαστή. Τι όμορφα που θα ήταν όλοι παρέα. Αλλά θα είναι πολύ δύσκολο. Για να το ξανασκεφτούμε;

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς και αγάπη
Ματίνα Νεοφώτη - Χαραμή Σίδνεϊ Αυστραλίας

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗ

ΣΤΟ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 54 φύλο των ΚΡΕΜΑΣΤΙΩΤΙΚΩΝ ΝΕΩΝ δημοσίευσα άρθρο με θέμα τις Δημοτικές και Περιφερειακές Εκλογές του 2014. Στο συγκεκριμένο άρθρο αναφέρθηκα σε όλους τους Κρεμασιώτες που εξελέγησαν τοπικοί άρχοντες. Έπρεπε να υπηρετήσω ως δικαστικός αντιπρόσωπος στις Εθνικές Εκλογές του 2015, για να αντιληφθώ ότι προέβην άθελά μου σε μια σημαντική παράλειψη. Παρέλειψα να αναφερθώ στην εκλογή ως Δημοτικού Συμβούλου και στο διορισμό ως Αντιδημάρχου Γερωνθρώων της Νίκης Χρήστου-Μιχαλούτσου, κόρης της Ελένης Χρήστου, το γένος Δημ. Τσορομώκου (Σταματάκου). Η Νίκη Χρήστου-Μιχαλούτσου είναι μια δραστήρια αντιδήμαρχος, οι δημότες του Γερακίου την εκτιμούν βαθύτατα και διακρίνεται για τις πρωτότυπες παρεμβάσεις της στην πολιτική ζωή του τόπου. Συνάμα, δεν ξεχνάει τις ρίζες της, τόσο στον Άγιο Δημήτριο Ζάρακος, όσο και στην Κρεμαστή. Θερμά Συγχαρητήρια!

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΜΙΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ «ΝΤΙΝΑ ΔΡΙΒΑ»

Εδώ και πολλά χρόνια αισθάνομαι την ανάγκη, σαν μια μικρή απόδοση τιμής και ευγνωμοσύνης, να αναφερθώ στην Ντίνα Δρίβα.

Σήμερα με την ευκαιρία της Γιορτής της Γυναίκας (08/03/2015) συλλογίζομαι μια γυναίκα που θα ξεχώριζα, μια αγία, ιδανική φυσιογνωμία, έναν αληθινό άνθρωπο.

Οι σκέψεις μου με οδήγησαν άλλη μια φορά στην Ντίνα.

Ήρθε στη ζωή μας πριν σχεδόν 35 χρόνια. Με τη λεπτή Δωδεκανησιακή ευγένειά της, δειλά δειλά χτύπησε τις πόρτες των καρδιών μας. Ξενάκι από τα νότια του Αιγαίου ήρθε και άραξε στα δικά μας χρώματα.

Έχτισε το σπιτικό της.

Κουβαλώνοντας μέσα της το μεγαλείο της γυναικείας φύσης, την αυτοθυσία, την υπέρβαση, την αγάπη προς τον πλησίον, μας έβαλε στους ασύνορους ορίζοντές της.

Σαν αερικό τρέχει αθόρυβα, καθημερινά και χαράζει τους δρόμους της προσφοράς και της αγάπης.

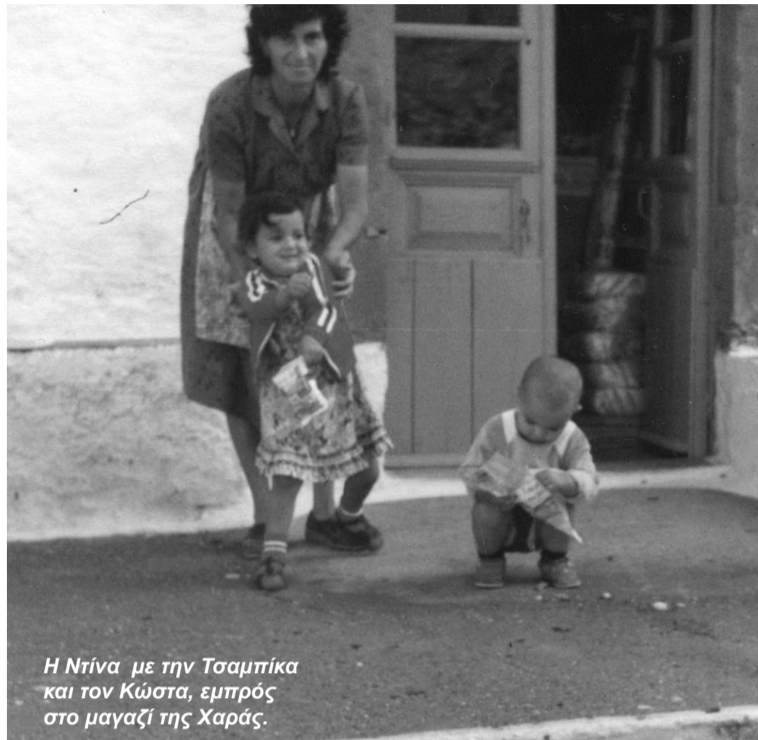
Είναι η συγγενισιά μας, η γειτόνισιά μας, που έρχεται να μας καλωσορίσει.

Είναι η εκκλησιάρισα, που κάνει τις εκκλησιές μας να λάμπουν, που ασβεστώνει και ζωγραφίζει τις αυλές μας με εκείνα τα ροδίτικα σχέδια.

Είναι η κόρη που ανοίγει τις πόρτες



Η Ντίνα εγκυμονούσα, κρατά στην αγκαλιά της τον Κώστα. Στον περίβολο χώρου του Αγ. Κωνσταντίνου Μ.Παρασκευής 1984



Η Ντίνα με την Τσαμπίκα και τον Κώστα, εμπρός στο μαγαζί της Χαράς.

των γονιών που έχουν τα παιδιά τους στα ξένα, η βοηθός του γιατρού, η πιστή καντηλανάφτρα των μνημάτων, η θεραπευτή των πασχόντων.

Αθόρυβη, χωρίς υστεροβουλία, ζει σε μια σφαίρα ανώτερη από τη δική μας. Βρίσκεται παντού, είναι τοποθετημένη στο κέντρο από αρετή, σαν ζωογόνος αύρα πνέει όπου την καλέι η κοινωνία.

Μεγάλωσε τα παιδιά της με θυσίες,

μας δίδαξε έννοιες και αξίες που έχουν ξεχαστεί.

Στρέφει την αγωνιώδη προσοχή της πάνω σε ολόκληρο τον κόσμο και γίνεται μια αγνή δωρεά, προσφορά.

Νομίζω ότι ο καθένας μας έχει έναν ή πολλούς λόγους να την ευγνωμονεί. Θα πρέπει να υπάρξει μια ανώτερη αποζημίωση, μια ισάξια τιμή, σε αυτήν τη σύγχρονη Σαμαρείτιδα.

Ντίνα, σε ευχαριστούμε για ό,τι μας προσέφερες και μας προσφέρεις, για ό,τι μας έμαθες και μας διδάσκεις.

Είμαστε τυχεροί και υπερήφανοι που στη ζωή μας ανταμώθηκαν οι δρόμοι μας, που μας δέχτηκες για φίλους σου.

Ο Θεός να σε προστατεύει, να σε φυλάει τόσο αληθινή, τόσο άνθρωπο!

Παναγιώτα Στρατάκου-Δούνια

ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ 2014

ΤΗΝ ΤΡΙΤΗ 19 Αυγούστου 2014 πραγματοποιήθηκε από τον πολιτιστικό σύλλογο της Κρεμαστής «Ο Έλατος» η καθιερωμένη εθελοντική αιμοδοσία στο ιατρείο του χωριού. Η συμμετοχή αν και ικανοποιητική, εντούτοις δεν επαρκεί. Οι ανάγκες σε αίμα είναι μεγάλες με αποτέλεσμα οι φιάλες να εξαντλούνται νωρίς, χωρίς ωστόσο να αναπληρώνονται.

Ας θυμόμαστε ότι δεν επιβάλλεται να δώσουμε αίμα μόνο όταν κάποιος συγγενικό ή φιλικό μας πρόσωπο το χρειαστεί, αλλά οποιαδήποτε στιγμή μας ζητηθεί και μπορούμε να συνεισφέρουμε σε τέτοιες εθελοντικές ενέργειες που σώζουν ζωές. Η εθελοντική αιμοδοσία είναι μια χειρονομία καλής θέλησης, φροντίδας και αγάπης προς τον συνάνθρωπό μας.

Δεν υπάρχει πολυτιμότερο δώρο απ' αυτήν, αφού στην πραγματικότητα είναι ένα δώρο ζωής γι' αυτόν που το δέχεται. Επιβάλλεται λοιπόν να ευαισθητοποιηθούμε όλοι και να παραδειγματιστούμε από τους αιμοδότες του 2014 (των οποίων τα ονόματα αναφέρονται παρακάτω) που προσέφεραν σημαντική ενίσχυση στην τράπεζα αίματος του χωριού μας και στο επόμενο κάλεσμα τον Αύγουστο που έρχεται να βοηθήσουμε στη σωτηρία πολλών ανθρώπινων ψυχών.

ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΑΙΜΟΔΟΤΕΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2014

- | | |
|-------------------------|---------------------------|
| 1.Μαυρομιχάλης Αντώνιος | 14.Παρδάλης Χρήστος |
| 2.Κοσμά Ελένη | 15.Κοσμάς Νικόλαος |
| 3.Δούνιας Αντώνιος | 16.Κοσμάς Δημήτριος |
| 4.Βροχίδης Νικόλαος | 17.Πριφτάκης Γεώργιος |
| 5.Σοφός Κωνσταντίνος | 18.Κουλούρης Κωνσταντίνος |
| 6.Τσιγκάρης Νικόλαος | 19.Γκούντας Κωνσταντίνος |
| 7.Κοσμάς Γεώργιος | 20.Κοσμά Αργυρώ |
| 8.Κύργιου Αργυρώ | 21.Νιάρου Μαρία |
| 9.Λάμπρου Χρυσή | 22.Παναρίτης Γιάννης |
| 10.Ταμβάκος Αντώνιος | 23.Παπαμιχαλοπούλου Ελένη |
| 11.Γκλιάνης Χρήστος | 24.Παρδάλη Στυλιανή |
| 12.Παυλάκης Ιωάννης | 25.Μαρία Παπακωνσταντίνου |
| 13.Παρδάλης Νικόλαος | |

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ Η ΣΕΛΗΝΗ

Η ΛΕΞΗ «Πάσχα» προέρχεται από την εβραϊκή λέξη «πεσάχ», που σημαίνει «πέραςμα». Είναι αναμνηστική γιορτή για τους Εβραίους και αναφέρεται στο «πέραςμα του λαβέ» από την Αίγυπτο και την τιμωρία των πρωτόκοκων παιδιών των Αιγυπτίων.

Οι Εβραίοι γιόρταζαν το Πάσχα το μήνα Νισάν, που σημαίνει «καιρός που πρασινίζουν τα πάντα». Ο μήνας άρχιζε λίγο πριν την εαρινή ισημερία, την ημέρα της εμφάνισης της Νέας Σελήνης. Η είσοδος του Ιησού στην Ιερουσαλήμ, ο Μυστικός Δείπνος, και η Σταύρωση έγιναν

κατά την εβδομάδα που οι Εβραίοι γιόρταζαν το Πάσχα.

Κατά τους πρώτους αιώνες, οι διάφορες εκκλησίες γιόρταζαν το Πάσχα σε διαφορετικές ημερομηνίες. Η Α' Οικουμενική Σύνοδος στη Νίκαια της Βιθυνίας καθόρισε την ακριβή ημερομηνία της εορτής. Το Πάσχα θα πρέπει να εορτάζεται μετά την πρώτη πανσέληνο της άνοιξης. Αν η πανσέληνος συμβεί Κυριακή, τότε πρέπει να εορτάζεται την επόμενη Κυριακή. Έτσι, συνδέθηκε άμεσα η εαρινή ισημερία με την πρώτη πανσέληνο της άνοιξης.

Το πρόβλημα του καθορισμού

της ημερομηνίας του Πάσχα είναι αστρονομικό-μαθηματικό. Για να βρούμε την ημερομηνία του Πάσχα πρέπει να γνωρίζουμε την ημερομηνία της πρώτης εαρινής πανσέληνου και μετά να βρούμε την πρώτη Κυριακή μετά από αυτήν. Η διαφορά που προκύπτει με τις δυτικές εκκλησίες δεν είναι δογματικό-θρησκευτικό θέμα. Είναι καθαρά ένα αστρονομικό-μαθηματικό πρόβλημα που αναδύθηκε εξαιτίας των μεταρρυθμίσεων στο Ιουλιανό και Γρηγοριανό Ημερολόγιο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΤΡΑΤΑΚΟΥ-ΔΟΥΝΙΑ

Η ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Η ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ γιορτή της Ορθόδοξης πίστης, το Πάσχα, διασώζει αρχαιότερες πρακτικές και σύμβολα. Η αναγέννηση της φύσης, η ανάσταση της ζωής, γιορτάζονταν από τους αρχαίους Έλληνες στις μυστηριακές λατρείες των Ελευσινίων, των Θεσμοφορίων και των Καβειρίων. Οι Εβραίοι είχαν αντίστοιχα τις δικές τους γιορτές.

Το παραδοσιακό Ελληνικό Πασχαλινό τραπέζι μπορεί να διαφέρει από τόπο σε τόπο, έχει, όμως, ένα κοινό σημείο, το αρνί.

Αν και θεωρείται ότι συμβολίζει τη θυσία του Χριστού, οι ρίζες του φθάνουν στις αρχαιότερες ποιμενικές γιορτές, καθώς και στο Εβραϊκό Πάσχα.

Το μικρό δείπνο του Μ. Σαββάτου βασίζεται συνήθως στα εντόσθια και προετοιμάζει το στομάχι για το γεύμα της Κυριακής μετά τη μακρά νηστεία.

Το αυγό κατέχει κεντρική θέση στο Χριστιανικό Πάσχα. Συμβολίζει την αναγέννηση της ζωής που είναι δυνατότερη του θανάτου. Βάφεται κόκκινο, γιατί συμβολίζει τη χαρά της Ανάστασης ή το αίμα του Χριστού. Παλαιότερα, το πρώτο τουούγκρισμα γινόταν αμέσως μετά την Ανάσταση στον περίβολο της εκκλησίας. Ο συνδυασμός του σιταριού και του αυγού, δύο συμβόλων



Παρέα, ανήμερα του Πάσχα 1987.

της αναγέννησης και της ευγονίας, έχει δημιουργήσει μια τεράστια ποικιλία πασχαλινών ψωμιών (λαμπροκουλούρες), τσουρεκιών, κουλουριών. Ζυμώνονται σε ποικίλα σχήματα, πλεξίδες, στρογγυλά, η επιφάνειά τους αλείφεται με αυγά και διακοσμείται πάντοτε με κόκκινα αυγά. Η ανοιξιάτικη αφθονία του γάλακτος και των προϊόντων του δημιουργεί τις τυρόπιπτες, σπανακόπιπτες με φρέσκο τυρί, γαλακτομπούρεκα και άλλα εδέσματα που διαφέρουν στα διάφορα μέρη της Ελλάδας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΤΡΑΤΑΚΟΥ-ΔΟΥΝΙΑ

ΟΙ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΤΗΝ ΑΝΟΙΞΗ

Μπαίνοντας η φετινή άνοιξη, ανήσυχος από τις κακές εξελίξεις του “μνημονίου” και της “γέφυρας”, και αναζητώντας στηρίγματα ελπίδας, θα προσπαθήσω να τα βρω μεταφέροντας στις παρακάτω γραμμές, τις αναμνήσεις μου από τις πολλές ανοιξιάτικες δραστηριότητες των Κρεμασιωτών στην προεφηβική μου περίοδο, στα πέτρινα χρόνια της φτώχειας, της ανέχειας αλλά και της αισιοδοξίας, που φοβάμαι ότι θα ξαναζήσουμε.

ΜΑΡΤΗΣ:

♦ Η κύρια δουλειά ήταν το κλάδεμα και το σκάψιμο των αμπελιών του χωριού σ’ όλες τις περιοχές (Μαρί, Αγιώργης, Παλιάμπελα, Πιλαλίστρα, Παπαντρέικα, Πανωλάμπι, Στερνίτσα, Λαμποκάμπι, Τραγάνα). Το κλάδεμα απαιτούσε μεγάλη επιμέλεια, γιατί επηρέαζε άμεσα την παραγωγή (πόσα και ποια μάτια θ’ άφηναν). Οι μεγαλύτεροι αμπελιώτες είχαν εμπειρους κλαδοχούς. Μετά το κλάδεμα ακολουθούσε το σκάψιμο. Τσάπια – κουκούρια, πολύ κουραστική δουλειά, αλλά πολλές φορές παρείστικη (φίλοι, συγγενείς όλη η οικογένεια). Οι μεγάλοι αμπελουργοί στο σκάψιμο των αμπελιών απασχολούσαν 8-10 εργάτες, άνδρες νέους δυνατούς, και αποδοτικούς, τους οποίους πλήρωναν με μεροκάματο.

Η πιο γλυκιά μου ανάμνηση είναι από την ώρα του μεσημεριανού φαγητού και του κρασιού στον τόπο εργασίας και του βραδινού φαγητού στο σπίτι του αμπελουργού, και από την εξοχή παρέα των εργατιών, με κέφι, πειράγματα, τραγούδι και γέλιο, χωρίς άγχος, σε στάση ηρεμίας.

Το συνηθισμένο φαγητό: πτάτα, φασολάδα, κοφτό μακαρόνι με αχταπόδι και άφθονο κρασί, που αναπλήρωναν τις θερμίδες από



Τα δέντρα άνθησαν, οι κήποι σκάφτηκαν για την πατάτα. Ήρθε επιτέλους η Άνοιξη.

των ιδρώτα και τη κούραση της ημέρας.

♦ Τα σχολιαρόπαιδα την 1η του Μάρτη με τα κουδούνια και τα τροκάνια έτρεχαν στους δρόμους και στα σπίτια να αναγγέλουν τον ερχομό της άνοιξης. Τις περισσότερες χρονιές το χωριό ήταν χιονισμένο. Στις 25 του Μάρτη, η εθνική γιορτή. Εκκλησιασμός, ποιήματα, τραγούδια, χοροί στο σχολείο, τσολιάδες και Αμαλίες.

Μέρα εθνικής περηφάνιας. Σ’ όλα τα σπίτια μύριζε ο μπακαλιάρος και η σκορδαλιά, φαΐ που άδειαζε γρήγορα τη μπουτίλια του κρασιού. ♦ Οι γυναίκες (μανάδες, αδελφές), στους λόγγους για άγρια λάχανα όλη την μέρα, οι γιαγιάδες, στη φροντίδα των παιδιών.

ΑΠΡΙΛΗΣ

♦ Έχει ζεστάνει ο καιρός, ήρθαν χελιδόνια, τα πουλιά φτιάχνουν τις

φωλιές τους, η φύση οργιάζει, όλα ανθισμένα, αισιοδοξία, ελπίδα.

♦ Η κύρια φροντίδα όλων των σπιτιών ο λαχανόκηπος, σκάψιμο, φουσκιά, φύτεμα πατάτας, κρεμμυδιών, καθάρισμα αυλακιών για το πότισμα.

♦ Τις ημέρες που δεν είχαμε σχολείο (δεν είχαμε δάσκαλο, ή αργίες) πηγαίναμε τα ζα του σπιτιού στα χωράφια για βοσκή, μαζεύαμε χορτάρι για τις γίδες του σπιτιού και για σανό, προσέχοντας τα φίδια και κυρίως τις οχιές (όταν ξεχνάγαμε να πάρουμε τα γάντια μας ...).

♦ Τα σπάρτα μεγάλωναν και έπρεπε να απαλλαγούν από τα παράσιτα. Αρχίζε το βοτάνισμα, με πρωτεργάτριες τις γυναίκες. Δουλειά κουραστική. Δεν θυμάμαι κανένα αλλεργικό στο χωριό την περίοδο του βοτάνισματος, που η γύρη κυκλοφορούσε σαν σύννεφο. Αμόλυνη ατμόσφαιρα, λαμπερός ο ορίζοντας.

♦ Προετοιμασίες, Πάσχα. Αγρυπνίες, Επιτάφιος, Ανάσταση, Αγάπη το απόγευμα, πανηγύρι στην αυλή του Νούσιου. Τη Δευτέρα του Πάσχα πίτες με φρέσκο τυρί. Εκδηλώσεις αγάπης, αξέχαστες για τη γλυκύτητα τους.

Δεήσεις και προσευχές να βρέξει ο θεός, να γίνουν τα σπάρτα, να έχουν ευκαρτία, να γιομίσουν τα κασόνια.

ΜΑΗΣ

Πρωτομαγιά. Ο τόπος μας ένα πολύχρωμο χαλί (παπαρούνες, αγριοτουλίπες, λαγουδάκια, χαμομήλι, μαργαρίτες).

♦ Οι μελισσοουργοί σε εγρήγορση. Να πιάσουν τα γονίδια, να τσακίσουν τα παλιά κοφίνια (διπλασιασμός), να πλέξουν καινούργια κοφίνια (κυφέλες), να ετοιμάσουν τις απόχες και να βρουν σβουνιές (για το φλόμο). Τα έλατα η ελπίδα μιας καλής χρονιάς για τα μελίσσια.

♦ Οι αμπελουργοί σε συνεχή

εργασία. Δισκάφισμα, θειάφισμα, βλαστάρι, ραντίσματα με γαλαζόπετρα.

♦ Πανηγύρι του Αη Κωνσταντίνου, ξεκούραση και χαρά.

♦ Οι κτηνοτρόφοι επιστρέφουν από τα χειμαδιά

Οι στέρνες και τα μαντριά με ιδιαίτερη φροντίδα συντηρημένα, υποδέχονται τα ζωντανά.

Σ’ όλες τις πλευρές του χωριού, αντηχούν τα κουδούνισματα των γιδοπροβάτων, οι στάνες εκπέμπουν τις μυρωδιές τους.

Και το Μάη διατρηθεί η αγωνία και η ελπίδα να χουμε βροχές που θα βοηθήσουν την παραγωγή καρπών. Σε εκείνα τα πέτρινα χρόνια, κάθε άνοιξη, όλο το χωριό έμοιαζε σαν μελίσσι. Όλοι ο Κρεμασιώτες, όλων των ηλικιών δούλευαν για να επιβιώσουν οι οικογένειες τους, πάντοτε με πρόγραμμα αυστηρό, με θέληση και μεράκι, με γέλιο, αισιοδοξία με αγάπη μεταξύ τους, με ελπίδα για καλύτερες μέρες.

Η κυκλοφορία χαρτονομίσματος πολύ περιορισμένη, η οικονομία ήταν ανταλλακτική (αμοιβή εργασίας σε είδος), όμως οι οικογένειες με πολλά παιδιά, επιβίωναν, ήταν χαρούμενες και ευτυχισμένες είχαν περηφάνια και αισιοδοξία.

Η κοινωνία του χωριού είχε συνοχή, αλληλοβοήθεια, αγάπη, σεβασμό, δύναμη και αισιοδοξία. Οι κοινωνίες αυτές με την δομή τους έβαλαν τα θεμέλια για την ανάπτυξη της πατρίδας μας και την πρόοδο των επόμενων γενεών του χωριού μας. Αυτή η δυναμική κοινωνία, όπως έχει εντυπωθεί έντονα στη μνήμη μου, μας δίνει δύναμη και μας σπλιζεί να αντισταθούμε και να αντιμετωπίσουμε τις σημερινές δυσκολίες και τις απειλές που σφωρεύονται στην πατρίδα μας, από τα “μνημόνια” και τις “γέφυρες” που στήνουν οι Ευρωπαίοι εταίροι μας.

N. A.Δ

ΟΤΑΝ ΠΡΩΤΟΠΗΓΑΜΕ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΔΕΚΑΕΤΙΑ 1940. Η χώρα μας σε τραγική πορεία (Β' Παγκόσμιος Πόλεμος, κατοχή, εμφύλιος). Στην ηλικία των 7 χρόνων μπορούσαμε να γραφτούμε στην Α' Τάξη του Σχολείου μας. Δεν ήταν τότε υποχρεωτική η φοίτηση στο Δημοτικό. Πολλές οικογένειες (κυρίως οι κτηνοτρόφοι, λόγω της αναγκαστικής διπλοκατοικίας στα χειμαδιά) δεν έστελναν τα παιδιά τους (και ιδιαίτερα τα κορίτσια) στο σχολείο ή τα έστελναν σε μεγάλη ηλικία να παρακολουθήσουν 2-3 τάξεις. Θυμάμαι ότι στην πρώτη τάξη είχα συμμαθητές ηλικίας 10-12 ετών.

Πρωτοπήγα στο Δημοτικό το 1945 με δάσκαλο τον Δαγρέ, που έμενε στο σπίτι της Ζαγουμάννας, στη γειτονιά της Γούρνας. Μετά τον Δαγρέ δεν είχαμε διορισμένους δασκάλους. Για ένα χρόνο μας δίδαξαν, με πολύ καλή απόδοση, ο Χρυσάνθος και η Ελένη Δ. Τζάκα, που ήταν απόφοιτοι του Γυμνασίου Μολάων.

Τα παιδιά της Α' Δημοτικού μάθαιναν να γράφουν πάνω στη πλάκα με το κοντύλι, όπως οι πατεράδες και οι παππούδες τους.

Όμορφη αυτή η περιπέτεια της πλάκας και του κοντυλιού. Έγραφε και έσβηνε με το σφουγγαράκι σου, ώσπου να πετύχεις καθαρά και στρογγυλά γράμματα που θα σου εξασφάλιζαν το “μπράβο” του δασκάλου.

Από το κοντύλι και τη πλάκα, στην Β' Δημοτικού περάσαμε στο χαρτί και το μολύβι. Τότε τα τετράδια δεν ήταν σαν τα σημερινά με καλό χαρτί και ζωγραφιές στα εξώφυλλα. Τα δικά μας τετράδια δωδεκάφυλλα είχαν ένα χαρτί κίτρινο, γεμάτο πόρους, που γδερνόταν όταν σβήναμε λέξεις με τη σβηστήρα. Τα μολύβια μας ήταν «Φάμπερ Νο 2» μαλακά, που μπορούσες να τα ξύσεις εύκολα με ζυραφάκι (δεν είχαμε ξύστρα) και να γράψεις, χωρίς να τρυπήσεις το χαρτί.

Οι μύτες τους μόλις γράφαμε τη πρώτη λέξη τριβόταν, όσο χρειαζόταν για να γίνεται το γράψιμο εύκολο, χωρίς να κουράζει το παιδικό χέρι. Στις επόμενες τάξεις περάσαμε στον κοντυλοφόρο. Που να καταλάβει αλήθεια, το σημερινό παιδί, τι σήμαινε για μας ένα μελανοδοχείο γεμάτο μελάνι, ένας υαλιστερός μαύρος, ή καφέ κοντυλοφόρος και μια πένα «Χί» ή «καμπουρίτσα» ή «ιρινοίτ»

• Το μελάνι το αγοράζαμε σε στερεή μορφή (κόκκους), που τους διαλύαμε με νερό και γμιζάμε το μελανοδοχείο.

Αρχίσαμε να γράφουμε με μελάνι ξεκινώντας από την πένα «Χί»

Ήταν μια πένα παχιά, εύκολη, που μπορούσαμε να γράφουμε ισόπαχα γράμματα,

χωρίς μουτζούρες και χωρίς δυσκολίες. Βέβαια τα δάχτυλα (στις αρχές κυρίως) λερώνονταν από το μελάνι, αλλά ήταν και αυτό μέσα στο πρόγραμμα. Από την πένα «Χί» περάσαμε στην «καμπουρίτσα». Ήταν μια πένα που είχε μια μικρή καμπούρα στο μέσον και έγραφε λεπτά και χοντρά, ανάλογα με την πίεση.

Η τσάντα μας, πάννη, που την έραβε η μάνα μας αν είχε ραπτομηχανή ή η μοδίστρα του χωριού. Βιβλία είχαμε μόνο το αναγνωστικό της τάξης, ελάχιστοι δε μαθητές είχαν και βιβλίο αριθμητικής. Σχολείο πρωί και απόγευμα και το Σάββατο. Διάβασμα στη Γωνιά, του σπιτιού γύρω από το τζάκι και κάτω από το λυχνάρι ή λάμπα πετρελαίου. Το πρωί και το απόγευμα χτυπούσε η καμπάνα του χωριού για να πάμε στο σχολείο. (8 το πρωί, 2 το απόγευμα), γιατί οι οικογένειες δεν είχαν ρολόγια. Στα θρανία του σχολείου καθόμασταν 4 μαθητές, όλοι κουρεμένοι με τη ψιλή, (για να εμποδίζεται η ανάπτυξη κόνιδας, ψείρας) οι περισσότεροι ξυπόλυτοι. Στην έδρα, το τραπέζι – γραφείο του δασκάλου, η βέργα πάνω σ’ αυτό και δίπλα της ο μαυροπίνακας, πάνω σε τρίποδο.

Οι δάσκαλοι ήταν πολύ αυστηροί, η βέργα σε συχνή χρήση στα χέρια των αδιάβαστων και άτακτων. Στις μεγαλύτερες τάξεις (Ε, ΣΤ) η

τιμωρία της νηστείας (κατέβασμα στο σκοτεινό υπόγειο από τη καταπαχή για 2-3 ώρες) ήταν σε καθημερινή χρήση από το δάσκαλο.

Στα πρώτα χρόνια, το συνηθισμένο πρωινό μας ήταν το κρασόψωμο της γιαγιάς ή ξερό ψωμί με ελιές, και σπάνια με τυρί. Θυμάμαι μερικά παιδιά, που στη πάννη τσάντα με το αναγνωστικό έριχναν τις ελιές και ψωμί και όταν άνοιγαν πάνω στο θρανίο τα αναγνωστικά οι ελιές σκόρπιζαν στο πάτωμα. Αργότερα το πρωινό προσφερόταν από το σχολείο (γάλα, κακάο, κίτρινο τυρί) και παρασκευαζόταν από τους επιμελητές των τάξεων.

Οι συνθήκες φοίτησης και μάθησης στα πρώτα χρόνια του Δημοτικού ήταν πολύ δύσκολες, όπως και η ζωή του χωριού. Οι φτωχές οικογένειες πάλευαν να επιβιώσουν, η μόρφωση των παιδιών τους ήταν αναγκαστικά δεύτερη αναγκαιότητα.

Όλοι οι Κρεμασιώτες της γενιάς του 40 θυμούνταν έντονα τα πρώτα χρόνια του Δημοτικού σχολείου, που αποτέλεσαν το ξεκίνημα της σταδιοδρομίας τους ευγνωμονούν τους ηρωικούς δασκάλους και τους γονείς για όσα τους έδωσαν και ελπίζουν, πριν φύγουν από τη ζωή, να δουν ανακαινισμένο το σχολείο μας.

N. A.Δ

ΑΠΟ ΠΟΥ ΠΡΟΗΛΘΕ ΤΟ ΠΑΡΩΝΥΜΙΟ «ΡΟΛΟΓΑΣ»;

Ολόκληρο το παρωνύμιο είναι "Ρολογάς-Καδενάς". Έτσι συνήθιζαν να λένε τον Δημήτριο Πριφτάκη οι συγγραφείς του στην Κρεμαστή. Εκείνο το καιρό, ο Δημήτριος Πριφτάκης είχε πάει στην Αμερική όπου και αγόρασε ένα ρολόι, το γνωστό ρολόι με καδένα η αλλιώς ρολόι τσέπης. Καθώς επέστρεψε στην Κρεμαστή έδειχνε σε όλους με καμάρι αυτό το ρολόι.

Οι περισσότεροι το κοιτούσαν με θαυμασμό και άλλοι με περιέργεια γιατί δεν είχαν ξαναδεί κάτι τέτοιο στη ζωή τους. Ο Πριφτάκης λοιπόν, άρχισε να τους μαθαίνει την ώρα ανάλογα με τις δουλειές που είχαν οι Κρεμασιώτες κάθε μέρα. Γι' αυτό το λόγο οι Κρεμασιώτες άρχισαν να τον φωνάζουν "Ρολογά-Καδένα" αυτός που έφερε το πρώτο ρολόι στη Κρεμαστή. Αυτή είναι η ιστορία του ονόματος Ρολογάς σύμφωνα με τον παππού μου.



Το ρολόι του Δημητρίου Πριφτάκη (Ρολογά) με το μονόγραμμα Π από το επώνυμό του Πριφτάκης (Αρχειό Γιώτας Ζερβού, εγγονής Παναγιώτη Δημ. Πριφτάκη).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΖΕΡΒΟΥ

ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΗΣ ΚΡΕΜΑΣΤΗΣ «ΤΟ ΚΑΛΜΠΑΤΣΙ»

ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΑ μια από τις πλεονεκτικές γειτονιές του χωριού μας είναι το Καλμπάτσι.

Το όνομά του προέρχεται από τη μικρή βρύση, το καλμπάτσι λέξη παρμένη από σλαβική ρίζα.

Το Καλμπάτσι έχει τα πιο ακαθόριστα σύνορα και πάντα διεκδικεί ευρύτερη πε-ριοχή. Από τη γειτονιά της βρύσης το χωρίζει το ρέμα μπρος από του Χρήστου Παναρίτη.

Περιλαμβάνει 25 στίπια που στα πιο πολλά είναι τα Ζωταλαίικα. το νερό στη βρυσούλα συγκεντρώθηκε τα νεότερα χρόνια με ενέργειες των Καλμπασσιωτών οι οποίοι δεν περιορίστηκαν μόνο στο πόσιμο νερό, αλλά φύτεψαν και περιβόλια, κάτω από τη βρύση τους.

Καλμπασσιώτες υπήρξαν πολλοί τεχνίτες τα παλαιότερα χρόνια πολλοί κτιστάδες, κυρίως και μάλιστα καλλιτέχνες.

Στο Καλμπάτσι ήταν συγκεντρωμένη και η βιομηχανία του χωριού Σιδηρουργείο - μάστορο Κώστα αλευρομηχανία Κότσι - Ντρίβα. Τα τελευταία χρόνια Οπλουργία Παντελής - Ζώταλης.

Επίσης είχε έντονη κτηνοτροφία, που και σήμερα υπάρχει. Ανήσυχια πνεύματα οι Καλμπασσιώτες. Έχουν διασπαρθεί σε όλη την Ελλάδα και σ' όλη τη γη.

Είναι αρκετοί στην Αργεντινή, στην Αμερική,

στον Καναδά στην Αυστραλία στην Αθήνα στη Ρόδο στην Θεσσαλονίκη Πόρτο Χέλι. Είναι πνεύματα επιχειρηματικά, και πολλοί πρόκοψαν στο εμπόριο. Από τα πιο μεγάλα πλεονεκτήματα της γειτονιάς είναι η καλή θέα το γειτονικό πευκοδάσος, το νερό, και ότι βρίσκεται κοντά προς το κέντρο.

Ο κύριος δρόμος του Καλμπασσιού δεν είναι τσιμεντοστρωμένος αλλά κατάλληλος για κίνηση αυτοκινήτων. Παρά τα μεγάλα προσόντα της γειτονιάς δεν παρατηρήθηκε καμιά οικοδομική κίνηση, μέχρι στιγμής πλην της ανακαίνισης του σπιτιού του Τάσου Δρίβα (πρώην σπίτι Σαρή) που φτιάχτηκε ευτυχώς στη γραμμή του χωριού. Το Καλμπάτσι έχει αρκετά δέντρα, αυτοφυή, αλλά και στα στίπια κυρίως στο Τζακαίικο.

Όλα τα άλλα στίπια στο Καλμπάτσι είναι με κεραμίδια, χαρακτηριστικό Κρεμασιώτικα στίπια. Κάθε σπίτι έχει γύρω γύρω αρκετές μάντρες, χωρίς να είναι αραία η γειτονιά.

Οι Καλμπασσιώτες αγαπάν ιδιαίτερα το χωριό, και πολύ το Καλμπάτσι γι' αυτό πι-στεύουμε πως μελλοντικά, θα συμπληρωθούν οι ελλείψεις και θα παραμείνει από τις πιο γραφικές γωνιές της Κρεμαστής.

ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΧΕΙΟ ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΔΟΥΝΙΑ

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΜΗΤΣΟ ΤΟΝ ΤΖΑΚΑ

ΣΤΙΣ 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2015 απεβίωσε σε ηλικία 88 ετών ο μπαρμπα-Μήτσος ο Τζάκας, ένας από τους πραγματικά πιο αγαπητούς συγχωριανούς, εξαίτιας της πηγαίας καλοσύνης του και μιας παιδικής αθωότητας που τον χαρακτήριζε μέχρι τα βαθιά του γεράματα. Είναι χαρακτηριστικό με τι αγωνία όλοι οι συγχωριανοί αναρωτιόνταν για την πορεία της υγείας του τα τελευταία δύο χρόνια που δοκιμάστηκε γερά και χρειάστηκε να παραμείνει στο κρεβάτι ο τόσο αεικίνητος μπαρμπα-Μήτσος.

Κρεμασιώτης γέννημα-θρέμμα, γεννημένος στην Κρεμαστή το 1926, μοναχογιός με τρεις αδελφές του Γεωργίου και της Μαρούλας Τζάκα. Πηγαίνει σχολείο και έχει την τύχη να τον διδάξει ο Ευγένιος Φωτιάδης. Ο βαθύτατα καλλιεργημένος και δραστήριος Μικρασιάτης εκπαιδευτικός καταφέρνει να μεταδώσει στο μικρό τότε Δημητράκη την αγάπη για τη μάθηση. Τα βιβλία λιγοστά, βέβαια στην Κρεμαστή, τα σχολικά αγοράζονταν με δαπάνες των μαθητών και των οικογένειών τους, στα εκκλησιαστικά είχαν πρόσβαση μόνον οι ιερείς και οι ψάλτες. Όμως, ο μικρός Δημήτρης έβρισκε τρόπο να ικανοποιεί την αγάπη του για μάθηση αγοράζοντας με λίγες πενταροδεκάρες που εξοικονομούσε εφημερίδες που ο μπαρμπα-Γιάννης Μανούσος χρησιμοποιούσε για περιτύλιγμα. Ρουφούσε με ζήλο αυτές τις φυλλάδες, αφομοιώνοντας το κάθε τι... Όταν επισκέφθηκε την Κρεμαστή ο σχολικός επιθεωρητής-με πλοίο μέχρι το Κυπαρίσσι και με γαϊδουράκι από το μονοπάτι-πιθανότατα για να παραβρεθεί στα εγκαίνια του σχολείου, ρώτησε τους μαθητές «Τι



Στον Αϊ Γιάννη στον Λαμπόκαμπο οι επίτροποι συλλέγουν τον οβολό των πιστών.

είναι το άζωτο;», υποσχόμενος αμοιβή και παρατηρώντας ότι ο δάσκαλος δεν γνωρίζει την απάντηση. Ο Φωτιάδης παραδέχθηκε την άγνοιά του ενώπιον των μαθητών. Ο μπαρμπα-Μήτσος σήκωσε το χέρι, μοναδικός μεταξύ των μαθητών, και έδωσε την εξής απάντηση: «Άζωτο είναι μια ύλη στην οποία όσο και να της βάζεις φωτιά αυτή δεν καίγεται». Ήταν η σωστή απάντηση, με λυρικά στοιχεία, αλλά ολόσωστη!

Κι έρχεται το Έπος της Βορείου Ηπείρου, η Κατοχή, η Αντίσταση, ο Εμφύλιος. Στα βουνά μας ηγεμονεύει το ΕΑΜ, που κατανέμει αγγαρείες στους κατοίκους, στον μπαρμπα-Μήτσο συχνότερα την αγγαρεία του ταχυδρόμου. Ο μπαρμπα-Μήτσος με την αίσθηση του καθήκοντος ανεπτυγμένη, καλύπτει σημαντικές αποστάσεις με ταχύτητα τόσο που κατηγορείται ότι δεν εκπληρώνει τις εντολές! Ακολουθεί η στρατιωτική θητεία και προτείνουν στον καλλιγράφο μπαρμπα-Μήτσο να σπουδά-

σει στη Σχολή Υπαξιωματικών. Υπάρχει, όμως, υποχρέωση που πρέπει να καλυφθεί, τρεις αδελφές που έχουν εκείνον ως προστάτη πρέπει να παντρευτούν και για να παντρευτούν πρέπει να προικιστούν! Κι έρχεται η ώρα να κάμνει και τη δική του οικογένεια, να στείλει προξενητή στη νέα που αγαπούσε, την Παναγιώτα Παυλάκη! Κι ανοίγει το δικό του σπιτικό, αφού παντρεύεται την καλή του. Αποκτά ένα γιο και μια κόρη, τη Μαρία και το Γιώργη, και κάνει τα πάντα για να τα αναθρέψει. Με την πάροδο των ετών θα γίνει ένας χαριτωμένος παππούς που λατρεύει τα εγγόνια του!

Κι ακολουθεί η περίοδος του Εκκλησιαστικού Συμβούλου, του Επίτροπου! Μετά τον αδόκητο θάνατο του Γεωργίου Κουλούρη, λίγοι περίμεναν ότι θα μπορούσε να υπάρξει ένας άξιος διάδοχος. Και βρέθηκε στο πρόσωπο του μπαρμπα-Μήτσου, που μαζί με τον παπα-Γιώργη και τους λοιπούς επιτρόπους-τον μπαρμπα-Γιώργη

Ζώταλη, τον μπαρμπα-Βσίλη Χαραμή, τον Γιώργο Ταμβάκο-, εφορμά μπροστά: Ολοκλήρωση της αγιογράφησης, δέντροφύτευση στο εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία, πλακόστρωτο στον Άγιο Κωνσταντίνο, τοίχος με αρμολόι απέναντι από τον Άγιο Κωνσταντίνο για την στήριξη του υπεραιωνόβιου δένδρου που βρίσκεται εκεί, ριζική ανακαίνιση του εξωκλήσιου του Άι-Θανάση, μικρότερα έργα στον Άι-Γιώργη, τον Άι-Γιάννη, τον Άι-Νικόλα-σίγουρα λησμονώ κάποια, έτσι αδικούνται οι υπερδραστήριοι άνθρωποι, κάπου δεν μπορούμε να τους παρακολουθήσουμε! Να αναφέρω ότι άρχισε να παρακολουθεί και τα ψαλτικά, ότι πήγαινε πρώτος στην Εκκλησία, ότι αφοσιωνόταν επί ώρες σε συλλογισμούς για το ποια θα είναι η καλύτερη διαχείριση των εσόδων; Πρέπει, όμως, να αναφέρω ότι το χειμώνα πήγαινε με τα πόδια από τον Άι-Γιάννη στην Κρεμαστή, αν δεν τύχαινε να βρει αυτοκίνητο με οσοστόπ. Δεν έπρεπε η εκκλησία να μείνει χωρίς επίτροπο την Κυριακή! Ποιος θα φρόντιζε για τα άπειρα μικροπράγματα που ακόμη και το μηδενικό ποίμνιο απαιτούσε να γίνουν!

Καθήκον, Φιλότιμο, Μεράκι, Αγάπη... Οι τέσσερις λέξεις που χαρακτήριζαν τον μπαρμπα-Μήτσο! Τέσσερις λέξεις ο πυρήνας της ύπαρξής του! Ήταν από καλό υλικό ο μπαρμπα-Μήτσος, άνθρωπος του χρυσού γένους κατά την ορολογία του Ησίοδου. Γι' αυτό δίδασκε με την παρουσία του και μόνο! Γι' αυτό και πολύ μας λείπει! Ας είναι συγχωρημένος και ας έχει αναπαυμένη τη συνείδηση, το χρέος του πρώτα το ξεπλήρωσε και μετά έφυγε!

N. ΚΑΛΚΑΝΗΣ

ΕΥΘΥΜΑ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΑ

1ο) Είναι δυο πολύ άτακτα κλεφτρόνια, η μαμά τους δεν τα αντέχει άλλο και αποφασίζει να τα πάει στον παπά της ενορίας να τους μιλήσει, μήπως τα φέρει στον σωστό δρόμο.

Παίρνει ο παπάς την μικρότερο αδελφό και του κάνει την πρώτη ερώτηση:

Του είναι ο Θεός;

Κοιτάζει αυτός αριστερά, κοιτάζει δεξιά αλλά δεν δίνει απάντηση

Του είναι ο Θεός; Τον ξαναρωτά ο παπάς:

Ο μικρός ξανακοιτάζει γύρω του, αλλά δεν μιλάει. Του είναι ο Θεός σε ρωτώ, λέει ξανά θυμωμένος ο παπάς.

Σηκώνεται ο μικρός βγαίνει γρήγορα από την πόρτα, πηγαίνει κοντά στον αδελφό του και του ψιθυρίζει στο αυτί:

- Άσε μεγάλε υπάρχει πρόβλημα

- Τι πρόβλημα; Ρωτάει ο αδελφός

- Να έχουν χάσει τον Θεό και νομίζουν πως τον πήραμε εμείς;

2ο) - Ένας Σκοτσέζος έχει καλέσει έναν άλλο Σκοτσέζο να φάνε μαζί.

- Ξέρεις, λέει ο καλεσμένος, όταν είμαι σπίτι μου δεν τρώω σχεδόν τίποτα.

Όταν όμως με καλούν για φαγητό μου ανοίγει η όρεξη και μπορώ να φάω για τέσσερις.

Και ο οικοδεσπότης έντρομος του λέει:

Εγώ θέλω να νοιώσεις άνετα φίλε μου. Σαν στο σπίτι σου. Να το θυμάσαι αυτό. Σαν στο σπίτι σου.

N. A. Δ